

komunitator

ČASOPIS FMR-MEDIA • letnik 5. • št. 29 • december 2005

**Nimamo se navade
hvaliti, pravi v
intervjuju Stojan Petrič**

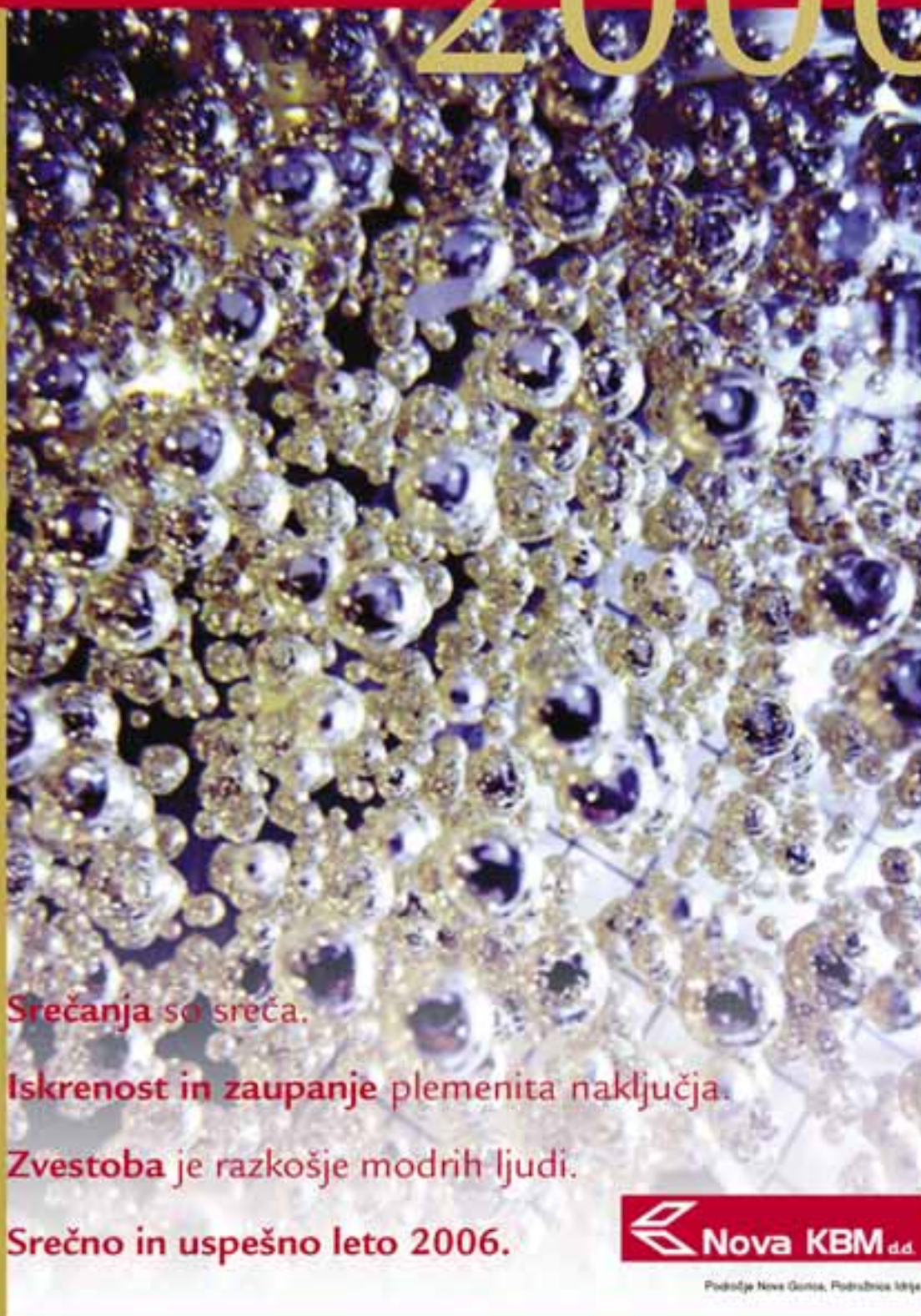
**Kaj menijo kupci o
najboljšem sosedu pri
Likarci**

**Idrijski šport v letu
2005**

Mala letna kronika

srečno

2006

Srečanja so sreča.

Iskrenost in zaupanje plemenita naključja.

Zvestoba je razkošje modrih ljudi.

Srečno in uspešno leto 2006.

 Nova KBM d.d.

Področje Nova Gorica, Podružnica Idrija

vsebina

4 intervju

- Stojan Petrič, predsednik uprave koncerna Kolektor Group, o vladnih reformah, o njihovem poslovanju in lokalnih problemih

9 trgovina

- Kaj menijo kupci o ponudbi najboljšega sosedu pri Likarci

12 obletnica

- Agricolovo "Kraljestvo kovin" že pred več stoletji verodostojno opisalo postopek žganja živega srebra

15 gospodarstvo

- 15. obletnica ustanovitve FMR, podjetja za financiranje, marketing in razvoj
- Kolektor kupil zemljišče v logaški IOC Zapolje

27 šolstvo

- Idrijska Osnovna šola koordinatorka mednarodnega projekta Matematika v vsakdanjem življenju

28 potovanja

- V Etiopiji med nomadi, v Skandinaviji med severnimi jeleni

36 inventura

- Mala letna kronika s povišano temperaturo

39 saj bi bilo lahko tudi res

- Policija odpira trgovine po Sloveniji

Božiček na obisku v Idriji

"Imam še nekaj nebeških trgov in semaforjev za Zalo ter poln koš obljub za vse. Žal, parkirišč ni več, pa tudi navadnih občin mi zmanjkuje!"

Izdaja: FMR - MEDIA založništvo, publikacije in promocija d.o.o.

Direktor: Vojko Božič

Glavni in odgovorni urednik: Filip Šemrl

Uredništvo: Arkova 43, 5280 Idrija, E-mail: fmr-media@fmr.si, tel: (05) 37 73 745, fax: (05) 37 22 515

Sodelavci: Branko Govekar, Niko Jereb, Janez Kavčič, Kristina Kogej, Damjan Kosmač, Erik Logar, Aleksander Paglavac, Filip Šemrl, Polona Šemrl

Fotografije: Osebni foto arhiv Patricije Horvat, Niko Jereb, Kristina Kogej, Damjan Kosmač, Erik Logar, Foto arhiv MBK Črni Vrh, Danilo Sedej, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Ivica Vončina

Oblikovna zasnova: Creatim Ržišnik & Perc

Jezikovni pregled: Nuša Radinja

Tajnica uredništva: Zdenka Čibej

Naklada: 7200 izvodov

Naročnina: Časopis je brezplačen

Priprava in tisk: Pagis d.o.o. Idrija

Distribucija: Pošta Slovenije

Časopis si lahko ogledate na spletni strani: www.fmr.si

Naslovnica: Novo leto

Foto: Filip Šemrl

Nimamo se navade hvaliti

Uredništvo: Priča smo številnim zamenjavam vodstev najuglednejših slovenskih podjetij. Spisek je dolg že do nekdanjega predsednika uprave Mercatorja, stoli se majo še nekaterim direktorjem. Se lahko med njimi najdete tudi vi?

Petrič: Vedno so možne zamenjave. Lastniki v vseh poslovnih okoljih iščejo med možnimi menedžerji najboljše. To bi tudi moral biti osnovni razlog zamenjav. Vsak političen pristop k tem stvarim, pa dolgoročno ne zagotavlja rasti in stabilnosti družb. Kakšen bo spisek v naslednjem letu vladanja, je težko napovedati. Prepričan sem, da se bo proces zamenjav nadaljeval. Še veliko hujše pa se bo zgodilo slovenskemu gospodarstvu čez 3 do 4 leta, če pride do zamenjave v politiki in če bo temu sledilo ponovno menjavanje menedžerjev. Pri poslovnih partnerjih ob nenadih zamenjavah menedžerjev kredibilnost družb zelo pada, to pa negativno vpliva na rast slovenskega gospodarstva. Zato je edina rešitev v deregulaciji državne lastnine. Koncern Kolektor Group ima privatne lastnike in v

njem ne nastopa država. Zamenjava mene je pa tudi možna, če se ne bodo dosegali primerljivo dobri poslovni rezultati.

Uredništvo: Letos, ko obhajate 15-letnico FMR-a, podjetja za finance, marketing in razvoj, se je šele pokazalo, kako vizionarsko ste ravnali v času tranzicije in zaščitili interese delavcev in podjetja pred tujim partnerjem, danes pa pred turbulencami domače politične scene.

Petrič: Proces privatizacije Kolektorja se je po izredno srečnem naključju začel že leta 1989 in se zaključil leta 1995. Cilj te privatizacije je bil v tistem času olastniti podjetje Kolektor z znanimi lastniki. Oba partnerja slovenski – družbena lastnina in nemški Kautt & Bux sta imela isti interes in privatizacija je bila izpeljana brez oškodovanja družbenega premoženja. To je posebna inšpekcija SDK tudi ugotovila. Danes lahko rečem, da smo uresničili dve osnovni stvari:

- zadnjih 10 let smo se predvsem ukvarjali s poslovanjem družbe
- zaščitili smo interese družbe pred turbulencami domače politične scene – ene in druge.

Uredništvo: Mnenja glede predlaganih vladnih reform so deljena. Sindikati so proti. Največ pripomb imajo glede predlagane uvedbe enotne davčne stopnje, ki bo podražila že sicer drago življenje ljudem z nizkimi plačami. Kaj pa menite delodajalci in konkretno vi?

Petrič: Osebo podpiram predlagane reforme in o tem sem že dal nekaj izjav. Struktura slovenske industrije ni najboljša. Izpostavljeni smo globalizaciji in konkurenci iz dežel z nižjimi stroški, predvsem dela. Prav strošek dela je preveč obremenjen z raznimi dajatvami in bonitetami, premajhna fleksibilnost dela pa tudi ne vpliva pozitivno v smeri večjega rednega zaposlovanja. Zapiranje oči pred tem dejstvom pomeni kopanje lastne jame, iz katere se ne bomo lahko rešili. Ker je poraba večja kot ustvarimo, to je bilo značilno tudi za Jugoslavijo, brez kratkoročnega odrekanja ne bo šlo. Spremembe, ki se dogajajo v svetu morajo povzročiti tudi spremembe v našem razmišljanju, v nasprotnem primeru lahko pričakujemo večjo dolgoročno brezposelnost in večje socialne probleme.

Uredništvo: Je poslovno okolje z nastopom nove vlade postalo bolj prijetno za podjetništvo?

Petrič: Sami ukrepi, ki jih pripravlja vlada so za podjetništvo pozitivno naravnani. V kolikšnem obsegu bodo izpeljani, pa se bo videlo v naslednjem letu. Konsistentnost izvajanja vseh ukrepov pa je dolgoročno smiselna. Rezultati ukrepov, se bodo pokazali šele po letu 2010. Ali imamo v Sloveniji političnega Petra Klepca, ki je pripravljen prevzeti tak riziko, predvsem zaradi socialnega momenta, bo pokazal čas. Sam v to dvomim, kar sem tudi že javno povedal. Ostali procesi zamenjave menedžerjev, nepregledne prodaje državne lastnine pa po moji oceni niso najboljše.

Uredništvo: V letošnjem letu ste bili, odkar vodite Kolektor doslej medijsko najbolj izpostavljeni. Pri tem imamo v mislih lastniško povezavo z Abanko. Sicer gre za FMR-ov lastniški delež, ki je tudi Kolektorjev največji posamični lastnik, vendar v javnosti ste se vedno pojavljali vi.

Petrič: V javnosti sem se pojavljal kot eden od članov nadzornega sveta, ki se nisem strinjal z načinom zamenjave uprave. Ker gre za banko, so taki postopki nepopularni in samo škodijo instituciji. Zadnji dogodki tudi kažejo na to, da je bil postopek in zamenjava nepotrebna, saj se tržni delež Abanke v Sloveniji zmanjšuje. Za FMR kot lastnika je bila to strateška naložba za bodočnost, z dogodki, ki so se na Abanki zgodili, pa s to naložbo vedno bolj dobiva pozicijo portfeljske naložbe, oz. če hočete z drugimi besedami, naložba, ki jo želimo tudi prodati. V neki določeni točki sem tudi osebno povezan s to banko. Prav na mojo pobudo je prišlo do združitve med Abanko in Vipo banko in zato mi ni bilo vseeno, kaj se s to banko dogaja. Možnost ima, da postane druga največja banka v Sloveniji, ali bo to izkoristila pa je odvisno od managementa.

Uredništvo: Vam gre pripisati tudi lansiranje dveh nepriljubljenih pobud o delovnem času in neobveznem članstvu v GZS, ter predlog o oblikovanju tehnoloških klubov. Medtem ko se je glede prvih dveh začetno razburjenje hitro poleglo, je glede tretje več razumevanja.

Petrič: GZS je okostenela organizacija in ni doživela težkih sprememb kot jih je slovensko gospodarstvo. Zato so v tej instituciji potrebne spremembe, prav obvezno članstvo pa je podpiralo njeno neučinkovitost. Tega mnenja sem še danes, mislim pa, da gredo spremembe v pravo smer. Koncern Kolektor Group bo prvi, ki bo še naprej prostovoljno plačeval članarino GZS, seveda ob pogoju, da imamo od tega določene koristi. Drugi predlog je bolj zanimiv, saj je vabil k sodelovanju državo, sindikat in delodajalce. Sindikat ga je takoj pribil na križ, država pa ni reagirala, saj bi z uvedbo mojega predloga izgubila del prispevkov. Tu se vidi kratkoročen pogled sindikata, ter način njegovega razmišljanja. Danes lahko rečem, da je veliko evropskih podjetij že podaljšalo delovni čas brez povečanja plač, torej ob slabših pogojih kot je bil moj predlog. Kar zadeva tehnološke klube, pa počakajmo. Tudi tu nisem velik optimist. Vsi trije predlogi pa so bili racionalni, mogoče le predlagani nekoliko prezgodaj.

Uredništvo: Običajno med letom iz koncernove uprave prihajajo pesimistične ocene poslovanja, na koncu leta se izkažejo rezultati tekočega vsaj tako dobri kot so bili načrtovani. Gre za previdnost ali neustvarjanje iluzij, da ste naj in prvi globalisti, ki se jim ne more nič zgoditi?

Petrič: Koncern Kolektor Group je malo multinacionalno podjetje. Podvrženo je vsem spremembam v svetu, je privatna družba in ni potrebno, da objavlja optimistične ocene. Rezultati trenutno niso slabi, so pa slabši kot v letu 2004, ko je bilo izjemno leto. V okviru primerjalnih rezultatov s slovensko industrijo, pa niso najslabši.

Uredništvo: Lani ob takem času ste dejali, da bo moral Kolektor v Idriji postaviti novo orodjarno, vendar ima problem s primerno lokacijo zanjo. Letos smo bili priča preselitvi dela proizvodnje iz Idrije v Bosno. Je to napoved nekega dolgoročnega procesa opuščanja komutatorskega programa doma na račun uvajanja novih tehnologij in proizvodov v okviru napovedovane in že izvajane diverzifikacije?

Petrič: Proces diverzifikacije postaja v Kolektorju osnovni model nadaljnjega razvoja koncerna. Povečati število programov z višjo dodano vrednostjo je cilj, na katerem delamo že nekaj let. Vsi se nadejamo, da bodo rezultati, saj veliko tudi investiramo. Glede na vložke, inženirske in kapitalne na eni ter zaprtost znanstvenih institucij na drugi strani (to se danes že spreminja) ne moremo konkurirati velikim multinacionalkam po svetu. Usmeritev oziroma strategijo pa smo določili in to je bistveno. Z nekaj sreče lahko pridemo tudi do novih produktov. Prepričan pa sem, da osnovnega proizvoda komutatorja, ne moremo ponoviti.

Uredništvo: Kolektor v svojem okolju prevzema nekdanjo vlogo rudnika. To ste javno napovedali na otvoritvi Festivala idrijske čipke in potem še ponovili. Torej ni šlo le za dobrikanje, ampak za napoved nekega procesa, ki ste si ga zadali v koncernu.

Petrič: Koncern Kolektor Group prevzema vlogo največjega delodajalca v idrijski občini, kar je bil v preteklosti Rudnik živega srebra. Poleg tega naš koncern zadnjih 10 let veliko vlaga v okolje, v katerem živimo. Občani tega ne vedo, ker ne nastopamo populistično kot nekateri drugi. Želim pa povedati, da smo samo v zadnjih treh letih vložili v to okolje med 280-290 tisoč evrov letno in to po posameznih področjih, 120.000 evrov za področje lokalnih skupnosti in občine in generalno sponzorstvo Festivala idrijske čipke, 90.000 evrov za društva in obveščanje, 60.000 evrov za športna društva in 16.000 evrov za šolstvo in muzejske večere, če naštejemo največje konkretne pomoči koncerna Kolektor Group. V tej vsoti niso všteta sredstva, namenjena druženju naših

delavcev in širše skupnosti (novoletna srečanja, Dan Kolektorja in Dedek mrz).

Po obsegu vlaganj v širše družbeno okolje oziroma v kulturo, šport, dobrotelost in druge projekte, ki dvigujejo kakovost življenja, v slovenskem merilu zasedamo 19. mesto.

Uredništvo: Zakaj se o tem ve zelo malo ali skoraj nič?

Petrič: V Kolektorju se nismo nikoli obremenjevali s tem, da moramo vsako stvar obesiti na velik zvon, reči okolici: „To smo mi!“ Vrsto let smo občini samo dajali, v zameno smo dobili dobre delavce. Njim je treba omogočiti, da bodo tudi popoldan zgledno živeli. Kvaliteta Idrije je v tem, da ima dobro šolane kadre, ki proizvajajo dober produkt, komutator, s katerim smo kot podjetje imeli srečo. Naš produkt je tak, da nam ni treba zganjati populizma, povrhu pa tudi kot posamezniki nismo taki, da bi se hvalili na vse strani. Celo pri nagradah in priznanjih se držimo nazaj, odklanjamo jih. Mar ni za Slovence na sploh značilno, da se neradi izpostavljam.

Uredništvo: Toda zadnja leta pričajo, da se je Kolektor izvil iz medijske anonimnosti. Njegovo prebujenje gre marsikomu tudi v nos.

Petrič: Dopuščam možnost, da smo v zadnjem času deležni večje pozornosti, kar lahko tudi koga moti. Toda zavedati se je treba, da je v neposredno okolje v zadnjem desetletju največ vložil Kolektor. Tako je dejstvo, pa če je komu všeč ali ne. Nič se ni zgodilo v Idriji, da ne bi sodelovali in bili posredno ali neposredno zraven. Naš kriterij je: Okolju je treba pomagati.

Uredništvo: V nekaterih medijih vas označujejo za botra sedanji občinski oblasti, prihodnje leto bodo spet lokalne volitve.

Petrič: Nisem boter in ne želim biti. Želim pa, da občino vodijo strokovnjaki in ne politiki. Občina je premajhna za veliko politično delovanje. Treba je sproti, domala dnevno, reševati tekoča vprašanja in to znajo samo ljudje, ki so delali v gospodarstvu. V teh letih se je naredilo zelo veliko in vesel sem, da smo razen garažne hiše vse obljube izpolnili. Gre za obljube,

ki so vezane na naše možnosti. Pri tem seveda ne mislim na Gimnazijo Jurija Vege in Dom upokojeincev. Ta dva projekta sta odvisna od republiške politike in tu zamerim prejšnjim politikom, ki so prihajali v Idrijo in obljubljali, naredili pa niso nič. Kakršnokoli izgovarjanje za neizpeljavo teh dveh projektov izven tega je po moje veliko sprenevedanje in prenašanje odgovornosti od tistih, ki bi morali to storiti, saj so bili v vladi, na Listo za občino Idrija, ki pa ni imela političnega vpliva. Se je pa ob predstavitvi zavezala, in pri tem je sodeloval tudi Kolektor, da se bo potrudila in delala v korist kraja. Do danes je večino svojih obljub izpolnila, z izjemo gradnje garažne hiše, za katero pa tudi že iščemo variante, vendar je v tem mandatu še ne bomo mogli postaviti. Do takrat pa bo še problem parkirati v mestu, ki pa ni edini problem. Tudi prometni režim bi bilo treba optimalizirati, kar pa bo naloga naslednjega županskega mandata. Danes obnovi gimnazije kaže še kar dobro, na Dom upokojeincev pa bo treba počakati še nekaj časa. Pri Domu starejših je možno tudi sodelovanje privatnega kapitala, vendar je potrebno vedeti, da se v tem primeru razmere spremenijo, ni to več neprofitna ustanova. Sicer pa se razmere spreminjajo dnevno po svetu. O nostalgiji prejšnjega časa pa lahko razmišljajo samo ljudje, ki se še niso sprijaznili s tem, da bivše Jugoslavije in s tem povezanega sistema ni več.

Predlaganim spremembam se vedno postavijo po robu nasprotna mnenja, ki jim je treba prisluhniti. Brez vizije ni sprememb, brez njih bo Idrija ostala staro mesto s starimi objekti in starim razmišljanjem. Če hočemo v tem mestu dihati, ob močni industriji razviti še močno storitveno dejavnost, moramo urediti infrastrukturo in postopoma spreminjati navade Idrijčanov. Jih vzpodbuditi, da bodo šli ven, se družili in pogovarjali, ne samo sedeli doma pred tv ekrani ali pa se morda zapeljali do Ljubljane.

Uredništvo: Kako gledate na pobudi o ustanovitvi novih občin, tudi v luči dejstva, da živite v zaselku, ki si želi biti po novem oziroma v vsakem primeru pripojen k Idriji. V mislih imamo Mokraško vas.

Petrič: Pustimo ljudem, da živijo v miru tako kot so v preteklosti in jih ne omejujmo, ker bo to prej ali slej pripeljalo do nasprotovanj. Koliko časa smo po razvezi porabili zato, da smo spravili pod streho delitveno bilanco med idrijsko in cerkljansko občino, namesto, da bi čas in energijo porabili za razvoj obeh skupnosti. Prejšnjo delitev med dvajset kilometrov oddaljenima centroma še razumem, delitev na komaj štirih kilometrih razdalje pa je popoln nesmisel. Ljudje si tega ne želijo, to je dejstvo! Delitev na dve občini je le želja nekaterih posameznikov, ki sedijo v vodstvih krajevnih skupnostih ali pa v nekaterih podjetjih. Doslej nihče ni vprašal, kaj mislijo o delitvi Spodnjeidrijčani. Nisem prepričan, da bi bili zato. Veliko Spodnjeidrijčanov dela pri nas v Kolektorju in vem, da jim je prav malo mar ali imajo svojo občino ali ne. „Blagovna znamka“ je Idrija in na njej je treba graditi. Razdeliti jo na Idrijo in Spodnjo Idrijo je nesmiselno. Prav vseeno je kje je sedež kakšnega podjetja. Hidria ima svoja podjetja v Idriji, mi pa tudi v Spodnji Idriji. Kar zadeva Mokraško vam pa moram povedati, da smo se odločili priključiti idrijski krajevni skupnosti potem ko smo bili vnovič priča izpostavljanju odvojitve Spodnje Idrije in oblikovanju nove občine. V nasprotnem Mokrači ne bi izkazali nobene potrebe o pripojitvi k idrijski krajevni skupnosti. Ker predvidevamo, da bodo v spodnjeidrijski krajevni skupnosti, če jim tudi tokrat ne bo uspelo, še kdaj poskušali, smo izkoristili pravi trenutek, in mislim da bomo enkrat za vselej s to zadevo zaključili.

Uredništvo: V imenu uredništva hvala za pogovor in vso srečo v prihodnjem letu! ♦

NAJ
SE
ŽIVLJENJE
VRTI OKOLI
SREČE
IN USPEHA

Vesel božič in srečno novo leto.

KOLEKTORGROUP

ZDRAVA ODLOČITEV

Predstavništvo Idrija Zastopstvo Spodnja Idrija, Zastopstvo Cerčno Zastopstvo Črni Vrh Zastopstvo Godovič	Lapajnetova 43, Na vasi 31 Trg P. brigad 4 Črni Vrh 82 Godovič 7	tel: 05 372 76 00 tel. 05 372 10 90 tel. 05 372 32 56 tel: 05 377 70 08 tel: 05 374 74 60
--	---	--

Jamstvo vseh zavarovalnic za dopolnilno zdravstveno zavarovanje po novem je enako. Odločite se za tisto, ki ji najbolj zaupate. Izberite TRIGLAV, Zdravstveno zavarovalnico, d.d. Z zdravo odločitvijo boste pridobili še več.

10 DODATNIH RAZLOGOV, ZAKAJ IZBRATI TRIGLAV:

- zagotovljena najugodnejša premija,
- 3-odstotni popust za Triglavove zavarovance,
- paketni popust pri premoženjskih zavarovanjih Zavarovalnice Triglav,
- brezplačno nezgodno zavarovanje v višini 3.000.000,00 SIT,
- bon zaupanja in zvestobe: 5.000 SIT,

- brezplačno »Prvo mnenje« zdravnik,
- bon 4.500 SIT za sklenitev življenjskih zavarovanj,
- 50-odstotni popust pri vstopni proviziji v mešani vzajemni sklad Triglav Evropa,
- 5-odstotni popust pri nadstandardnih zdravstvenih zavarovanjih TRIGLAV, Zdravstvene zavarovalnice,
- 50-odstotni popust pri sklenitvi dodatnega zdravstvenega zavarovanja zdraviliškega zdravljenja.

Ugodna ponudba velja do 31. 12. 2005 povsod, kjer boste zavarovanje sklenili. Po podpisu pristopnice bomo vse potrebne postopke za vas uredili pri TRIGLAV, Zdravstveni zavarovalnici. Nagradujemo vaše zaupanje in zvestobo.

DOPOLNILNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE PO NOVEM

MODRA STREKA
• 080 26 64

Kaj menijo kupci o najboljšem sosedu pri Likarci

Lojze Tušar, Mokraška vas, zaposlen

»Po mojem je ta trgovski center preslabo založen, predvsem pogrešam tehnično blago. Druga stvar, ki me moti – danes sem sicer šele drugič tukaj –, je, da nimajo embalaže, v katero bi lahko kaj naložil. Po vseh teh centrih so za kupce na posebnem prostoru na voljo prazne škatle; prideš, naložiš, daš v avto in greš. Glede na velikost se mi zdi, da ne ponuja dovolj blaga. Lokacija je v redu, problem pa je s parkirnimi mesti, če prideš pozno popoldne.«

Jože Rupnik, Spodnja Idrija, upokojenec

»Po moje je kar v redu, ker je tu veliko parkirišč, pa tudi kar konkurenčen je drugim trgovinam. Če bo zdaj tu še Tuš, potem bo pa še bolje. Nekateri izdelki so recimo v Logatcu, kjer je tudi Tuš, cenejši. Novega Mercatorjevega centra ni mogoče primerjati s prejšnjim, saj v njem dobiš skoraj vse. Sam največkrat kupujem hrano, po tehnično blago pa je treba kam drugam, ker center ni tako dobro založen, drugo je v redu.«

Robert Blaznik, Idrija, zaposlen

»Po mojem je dobro, da so zgradili nov Mercatorjev center. Izbira je večja. Parkirnih mest je premalo, lahko bi jih bilo več, tako pa moraš parkirati tudi na drugi strani ceste. Trgovina je dovolj dobro založena. Ničesar ne pogrešam. Žalostno pa je, da nova stavba že pušča.«

Franc Potočnik, Škofja Loka, upokojenec

»Mislim, da je center vsekakor pridobitev za Idrijo, saj glede na število prebivalcev prejšnja trgovina ni ustrezala. Tudi ponudba je pestrejša in izdatnejša. Se kar strinjam s tako naložbo. Glede parkirišč ne vem, ali jih je dovolj, ker sem šele drugič tukaj, vendar sem vedno dobil prosto mesto.«

Rado Gantar, Zavratac, zaposlen

»Jaz nimam rad velikih trgovin, raje imam manjše. Prejšnja se mi je zdelo lepša. Zame je tu nekaterih stvari preveč, drugih pa premalo. Veliko je enakih artiklov različnih znamk. Vse je pakirano v majhnih embalažah, prej smo bili vajeni večjih pakiranj. Tako na primer moke ne dobiš v večji količini, tudi soli ni, čeprav so jo prej imeli. Parkirišč je za zdaj dovolj.«

Barbara Gnjezda, Idrija, študentka

»Moja pričakovanja glede Mercatorja se niso uresničila. Zdi se mi, da bi morali poskrbeti za več parkirišč, saj nikoli ni prostora. Poleg tega tudi kljub velikemu številu strank ne delajo vse blagajne, zato je čakanje neizogibno. Glede na prejšnjo ponudbo pa se mi zdi, da je bilo osebje v starem Mercatorju dosti bolj ustrezljivo in na svoj način zabavno.«

Majda Šmit, Idrija, zaposlena

»Je že v redu, da imamo tak center, ni mi pa jasno, zakaj sta v tako velikem centru na izbiro samo dve vrsti kruha, in še to od najslabšega proizvajalca. Mi smo bili navajeni na idrijsko in vrhniško pekarno, pa tudi na večjo izbiro različnih vrst. Malo prej sem prav to napisala tudi v pritožno knjigo. Pa da ne govorim o tem, kako slabo so organizirana parkirišča. Namreč iz boksov je treba zapeljati nazaj, saj okrog ne moreš, pa še

premalo jih je. Nisem vsakdanji gost, pridem enkrat na teden in takrat kupim več. Za zdaj na blagajni nisem ne vem kako dolgo čakala.«

Marinka Brus, Kanomlja, zaposlena

»Osebno sem zelo vesela, da so odprli trgovino, v kateri lahko na enem mestu kupiš vse, kar potrebuješ. Moti me, da je premalo parkirišč. Zdi se mi, da so kar naprej zasedena. To pa po drugi strani pomeni, da je center tudi obiskan oz. da smo v Idriji to potrebovali. Trgovina sama je razmeroma dobro založena, najbolj pa me moti, ker v centru ni Modiane. Tako moraš hoditi na dva konca. Zelo me moti dolgo čakanje na blagajni. Po mojem je

zaposlenih dovolj, lahko pa bi bili prijaznejši. Nihče ne reče dober dan. V stari trgovini so bili zaposleni precej prijaznejši. Ker me tak odnos zelo moti, grem še zdaj raje v blagovnico.«

Oktober 2005

1. oktober – Občina Cerkno se je ob svojem prazniku spomnila najzaslužnejših v minulem letu. Bevkovi nagradi sta prejela Jerneja Tušar in mladinski alternativni klub CMAK, Bevkovo priznanje pa je tokrat pripadlo Zavodu Gabrijel Fest Cerkno.

2. oktober – Predsednik korporacije Hidria Edvard Svetlik je obhajal 60. rojstni dan. Jubilej je praznoval v krogu izbranih povablencev v Kendovem dvorcu. Sicer pa se je ob svoji šestdesetletnici in petindvajsetletnici vodenja Hidrie odrekal darilom v korist mladih talentov.

6. oktober – Idrijski občinski svet je obravnaval in sprejel pobudo, po kateri naj bi idrijska lokalna skupnost pridobila status mestne občine. Njeni ustanovitvi v prid so v pobudi navedli zgodovinske, gospodarske in druge značilnosti, zaradi katerih je Idrija geografsko, gospodarsko in kulturno središče svojega gravitacijskega območja.

6. oktober – Po skoraj dvajsetih letih so v Cerknem spet odprli razstavo akademskega slikarja, rovtarskega krajinarja Rafaela Terpina. Razstavljenih je 39 Terpinovih del, ki so nastala od leta 1984 do letos.

7. oktober – V Idriji so odprli prenovljeni Mestni trg, približno 240 milijonov tolarjev vredno naložbo, ki so jo načrtovali več let in naposled uresničili po idejni zamisli znanega dunajskega arhitekta slovenskega rodu Borisa Podrecca.

14. oktober – Z odprtjem 1,7 km dolgega odseka so v KS Dole končali graditev sicer 14 kilometrov dolgega vodovoda, ki je speljan od črpališča v Česmelovi grapi v Idriški, prek zaselkov Gore in Dole do Jeličnega Vrha. Za

graditev vodovoda so v osmih letih porabili približno 80 milijonov tolarjev. Z rento, ki jo KS Dole prejema na račun odlaganja komunalnih odpadkov v Raskovcu, so financirali približno tretjino naložbe.

18. oktober – S predavanjem spodnjeidrijskega rojaka dr. Rajmunda Krivca o pomenu Einsteinovih odkritij se je v Idriji začela 22. sezona Muzejskih večerov. V okviru prejšnjih ciklov se je zvrstilo kar 147 predavanj z več kot stotimi predavatelji. Doslej obravnavane vsebine so posegle v arheologijo, zgodovino, etnologijo, zdravstvo, kulturo in naravno dediščino, po večini so bile povezane s specifično problematiko RŽS, nekaj pa je bilo tudi bolj splošnih tem.

20. oktober – Izvršna direktorica za plan in kontroling koncerna Kolektor Group Anica Uršič Vončina in idrijski župan Damjan Krapš sta podpisala pogodbo o letošnji donaciji tega koncerna občini in vsem njenim KS. Kolektorjeva pomoč je že tretje leto zapored namenjena sofinanciranju najnujnejših naložb v posameznih okoljih.

21. oktober – PBI je bila gostiteljica strokovnega srečanja z naslovom Diagnosticanje odvisnosti od alkohola na različnih ravneh zdravstva. Na njem so z aktualnimi vsebinami o rabi in zlorabi alkohola ter psihičnih in socialnih posledicah te žgoče problematike v naši družbi sodelovali strokovnjaki s področja zdravljenja odvisnosti od alkohola.

21. in 22. oktober – V Ravnah nad Cerknim je potekal festival z naslovom Rad bi bil normalen, ki si ga je pred leti zamislila skupina mladih domačinov, po sedmih letih pa že lahko zapišemo, da z njim diha cela vas.

23. oktober – V galeriji Magazin nekdanjega salona Ark so odprli razstavo ljubiteljskih slikark in slikarjev z Idrijskega. Pripravilo jo je Likovno društvo Cinober. Na njej se je s 93 likovnimi deli, ustvarjenimi v 16 različnih tehnikah, predstavilo 23 amaterskih ustvarjalcev.

26. oktober – Med številnimi lokalnimi skupnostmi, ki bi se želele preoblikovati v občine, se je zadnji hip spet pojavila KS Spodnja Idrija. Ker je poslanec SDS Danijel Krivec zavrnil prošnjo te KS za posredovanje njihove vloge v državni zbor, češ da ne izpolnjuje vseh

zahtevanih pogojev, je to storil njegov kolega iz SLS Josip Bajec.

November 2005

5. november – V Spodnjem Vrsniku se je pripetila nenavadna nesreča, ki je zahtevala tudi smrtno žrtev. Zaradi pregrevanja je namreč eksplodiral boiler, vzdignjen v dimnik stanovanjske hiše.

8. november – Idrijska Komunala se je lotila povečanja mestne čistilne naprave, ki obratuje že prek svojih zmogljivosti. Letos bo zgradila zalogovnike blata in pripravila projekte za graditev nove čistilne naprave, ki bo stala ob stari, ta pa bo potem služila le še kot razbremenilnik visokih voda.

9. november – V razstavišču Nikolaja Pirnata na gradu Gewerkenegg so odprli razstavo o najstarejši godbi v Evropi. Idrijska Godba rudarjev namreč letos praznuje 340-letnico delovanja. Na razstavi, ki bo odprta do 8. januarja, si je mogoče ogledati slikovno gradivo, različne dokumente, nekaj glasbil in uniforme godbenikov iz vseh obdobij njihovega delovanja.

12. november – Na sestanku idrijskega Dramatičnega društva, ki letos praznuje 116-letnico skoraj nepretrganega dela, se je zbrala večina njegovih članov in razpravljala o delu v novi gledališki sezoni. O tem, kaj bodo uprizorili in kdo je novi režiser, ki so ga povabili k sodelovanju, amaterski idrijski gledališčniki za zdaj še niso hoteli govoriti.

14. november – Potem ko je spodnjeidrijska KS skupaj z okoliškimi vložila pobudo za oblikovanje nove občine, so prebivalci Mokraške vasi in dela Idrijske ceste sklenili, da se bodo izločili iz spodnjeidrijske in pripojili k idrijski KS. Na zboru krajanov so navzoči

vnovič opozorili tudi na nujnost ureditve

infrastrukturnih problemov v zaselku.

19. november – V Cerknem so pripravili

festival Trakulja, na katerem se je z dvajsetimi amaterskimi filmi predstavilo enajst amaterskih filmskih skupin. Med drugim so si obiskovalci premierno ogledali romantično komedijo domače filmske skupine TV R.E.T. z naslovom Zakaj (n)imam fanta?

26. in 27. november – V Cerknem je potekalo dvodnevno strokovno srečanje Društva matematikov, fizikov in astronomov Slovenije. Na tokratnem, že 57. po vrsti, so med drugim govorili o matematiki na maturi, o tem, kako

so se pri nas razvijali preizkusi znanj za merjenje matematičnega znanja ob koncu osnovne šole, pa tudi o matematičnem znanju slovenskih osnovnošolcev v luči mednarodne raziskave.

29. november – Obilno sneženje je povzročilo nevšečnosti tudi v soteski Pasice. V PB Franja se je sprožilo nekaj plazov, eden pa je zasul tudi dostopno pot. Zaradi varnosti so se v cerkljanskem muzeju odločili, da bo Franja do preklica za obiskovalce zaprta.

ČRNI VRH NAD IDRİJO

Po vojni so prebivalci Črnega vrha zavihali rokave in trdo prijeli za delo. Sredi vasi je iz ruševin in kamenja zrasel lep zadružni dom, prva velika pridobitev delovnih ljudi iz Črnega vrha.

Vas ima osnovno šolo in celo nižjo gimnazijo, ki pa nimata lastnega poslopja, temveč obe »vedrita« v prostorih nekdanjih vojašnic. Potrebna so stalna popravila, da se obdrži poslopje v vsaj nekoliko primernem stanju.

Nova velika pridobitev v Črnem vrhu je lasten kinoprojektor. Zdaj urejajo dvorano v zadružnem domu in težko pričakujejo prve predstave.

Na vasi je zelo aktivno telovadno društvo »Partizan«, ki včasih vaščane razveseli z uspelo prireditvijo. Temu mlademu društvu je uspelo pritegniti v svoje vrste mnogo vaške mladine, ki je doslej stala ob strani.

Tudi mladinska organizacija je zelo aktivna. Mladina ima veselje za odrsko delo in pred nedavnim so nastopili s tremi enodejankami – veseloigrami. Doživeli so lep uspeh. Obisk je bil velik, kar je dokaz, da ljudje radi gledajo dobre prireditve.

Skrb mladinske organizacije pa bi morala biti tudi vaška knjižnica. To je vprašanje, o katerem še ni nihče govoril ali pisal, je pa zelo važno za vso vas. Že skoraj leto bo, kar so dobili lepo število novih knjig, pred meseci pa spet novo pošiljko. Knjig se je nabralo dovolj; kdo pa je pravzaprav vedel zanje? Učiteljica iz osnovne šole, ki je imela nalogo skrbeti za knjige, je na to nemara pozabila in knjige so bile razvedrilo le zelo majhnemu krogu bralcev.

Velika težava je v tem, da knjižnica nima lastnega prostora. Revez, kdor je hodil po knjige! Stale so v neki stari, zaprašeni omari na balkonu zadružne dvorane, okoli njih in čeznje pa je kot četa skrbnih varuhov stalo mnogo velikih kulis. In potem si pomagaj...

Črni vrh je lepa vas, temu ni oporekati, saj je bil nekoč letoviščarski kraj in to hoče zopet postati. Treba pa je priznati, da nikakor niso v okras ruševine sredi vasi prav pred avtobusno postajo. In tudi kozji pašnik – to je travniku podobna zaplata sredi vasi – bi dobil vse drugo lice, če bi bil preurejen v čeden, čeprav skromen park.

Lepa izletniška točka v bližini Črnega vrha je Javornik z lepo planinsko kočjo. Ta kraj privablja mnogo obiskovalcev in turistov in je privlačna zanimivost tudi za planince.

-ET – KA-

Slovenski Jadran, 18.novembra 1955

IDRIJA

V Idriji pripravljajo za prihodnje leto velika praznovanja več pomembnih obletnic. Idrijski rudarji so že pred 240 leti zahtevali ustanovitev prve srednje šole. Pred 80 leti je bila ustanovljena čipkarska šola, 80 let je poteklo, kar so v Idriji zgradili veliko poslopje osnovne šole, 30 let je, kar je bila na idrijski gimnaziji zadnja matura, gasilci pa bodo praznovali 60-letnico obstoja svojega društva.

Za to priložnost pripravljajo večje slavnosti, ki bodo v dneh med 15.junijem in 3.julijem. Ustanovili so poseben pripravljalni odbor, ki je že imel prvo sejo. Posebne odbore za dobro pripravo proslav bodo ustanovili tudi pri Svetu za prosveto in kulturo, pri Občinskem ljudskem odboru, v šolah in raznih drugih ustanovah.

V Idriji je veliko zanimanje za branje knjig. Mestna knjižnica šteje tisoč knjig. Letos si je tisoč tristo članov izposodilo nad 17.000 knjig. Največje zanimanje je za dela primorskega pisatelja Franceta Bevka, dalje za dela Josipa Jurčiča in Franca Finžgarja. Od inozemskih pisateljev radi berejo dela Caldwell, Dostojevskega, Londona, Maupassanta in Zolaja.

Slovenski Jadran, 18.november 1955

Dramska skupina mladinskega aktiva »Zorko Prelovec« iz Idrije je lani naštudirala igro »Srebrna tobačnica«, ki jo je letos v mnogih vaseh z uspehom uprizorila. Pred kratkim se je skupina odpravljala na gostovanje v Bovec, toda v celi Idriji ni mogla dobiti prevoznega sredstva. Končno je požrtvovalni tovariš Flander, ki je obenem režiser le staknil nekje majhen avtobus. Ker je kuliserija zavzemala veliko prostora je morala ostati doma polovica igralcev. Tako so morali nekateri igralci odigrati razen svoje še postransko vlogo. Kljub takim težavam so z gostovanjem dosegli velik uspeh.

mi-du

Slovenski Jadran, 23.december 1955

Georgius Agricola in njegova De re metallica

»Še danes ga občudujemo v njegovih delih, ki obsegajo celotno področje starejšega in novejšega rudarstva, starih in novih ved o kamninah in rudninah ter so pričujoča pred nami kot dragoceno darilo. Živel je v vzvišenem in najlepšem času nastajanja novih umetnosti, književnosti in znanosti, ki so tudi z njim dosegale enega svojih vrhuncev.«

Johann Wolfgang Goethe

Leta 2006 bo minilo 450 let, odkar je v Baslu (l. 1556) izšlo obsežno, tehtno in bogato ilustrirano strokovno delo De re metallica (12 knjig), ki ga je napisal znameniti nemški naravoslovec, humanist in rudarski strokovnjak Georgius Agricola (1494–1555). De re metallica, ki je bila do zdaj izdana več kot štiridesetkrat in je bila prevedena v vse svetovne jezike, je izjemno pomembna tudi za idrijsko zgodovino 16. stoletja, saj z besedilom in grafičnimi prilogami prikazuje tehniko in metalurgijo, značilni tudi za idrijski rudnik tedanjega časa.

Georgius Agricola se je rodil kot Georg Pawer (Bauer) 24. marca 1494 v mestu Glauchau v bližini Chemnitza na Saškem. V duhu časa, v katerem je v znanstvenih krogih kraljevala latinščina, je v letih univerzitetnega študija v Leipzigu (1514–1517) polatinil svoje ime in priimek (Bauer = Agricola), si pridobil široko klasično izobrazbo (grščina, latinščina, teologija, filozofija, filologija) ter po zaslugi odličnih profesorjev spoznaval ideje vodilnih evropskih humanistov, umetnikov in znanstvenikov. Kot učitelj in ravnatelj šole v bližnjem mestu Zwickau (1517–1522) je že zgodaj izdal učbenik latinske slovnice. V letih študijskega izpopolnjevanja v Italiji (Bologna, Benetke) je od 1522 do 1526 obiskal vsa večja italijanska mesta, poglobljaj naravoslovna znanja in si pridobil naziv doktorja medicine. Po vrnitvi na Saško je najprej služboval kot mestni zdravnik in lekarnar v St. Joachimsthalu (1527–1531), potem pa se je ustalil v Chemnitzu, kjer je delal kot zdravnik in večkrat je prevzel tudi funkcijo župana. Umril je 21. novembra 1555 v Chemnitzu. Četrstoletno delovanje na Saškem je Agricola izpolnil z izjemno raznovrstno in raziskovalno ustvarjalnostjo ter objavil vrsto strokovnih del in priročnikov. Obravnaval je področja medicine, farmacije, pedagogike, gospodarstva, politike, diplomacije in zgodovine ter celo kulture in umetnosti. Poglobljeno se je ukvarjal z naravoslovnimi vedami, zlasti z geognostiko, mineralogijo, meroslovjem, s tehniko in z montanistiko v najširšem smislu. Dopisoval si je s številnimi tujimi učenjaki in ti so mu pošiljali minerale ne samo iz Evrope, ampak celo iz Azije in Afrike. V saškem rudarskem okolju je preučeval rudarsko tehnologijo, tedanje strojništvo, plavžarstvo in predelavo kovin. Svoje zavidljivo enciklopedično znanje je kot sintezo teoretičnih spoznanj in praktičnih izkušenj združil v življenjskem delu De re metallica, s katerim si je po Goethejevih besedah »zagotovil nesmrtnost«.

Agricolovo »Kraljestvo kovin«, ki je izšlo leta 1556 v dvanajstih knjigah, obsega skoraj 600 strani besedila in bakrorezov, na katerih so predstavljena različna tematska področja, med drugim rudarski in metalurški poklic, načrtovanje rudarjenja, kamnine in rudnine, osebje v rudnikih, rudarska dela in jamomerstvo, orodja in strojne naprave, poskusi na kovinah, priprave rud na žganje, peči in izplen kovin, obdelava plemenitih kovin, sol in steklo ter še marsikaj. Ilustracije v peti, šesti in deveti knjigi nam nazorno približajo tipično rudarsko »ikonografijo« 16. stoletja, ki se vse od saških in čeških rudnikov do Idrije ni občutno razlikovala. Agricola je upodobil jaške, rove, vitle, delavce v jami, tesarbe (podporje), kladiva, drogove, kopače, lopate, kline, vedra, košare, usnjene vreče, samokolnice, vozičke, nečke, vedra za vodo, mehove pri pečeh, žlebove za vodo, mehove za prezračevanje jam, metalurške postopke in še kopico motivov in predmetov, ki so bili takrat tudi delovno okolje idrijskih rudarjev. Med najzanimivejšimi grafičnimi prilogami so prikazi različnih izvedb vitlov, gepljev in najstarejših »kamšti«. Idrijski rudnik je v prvih desetletjih uporabljal vitle ali vretena (Haspel) za dviganje rude in jamske vode iz globin do 40 metrov; vedra, napolnjena z rudo ali vodo, so tehtala približno 40 kg. Pri Ahacijevem jašku je bil celotno 16. stoletje nameščen gepelj, ki so ga uporabljali za odvajanje vode in izvoz rude, pa tudi za dovoz jamskega lesa. Za vrtenje geplja so potrebovali 14 močnih vprežnih konj. Prva improvizirana »kamšt« pri Ahacijevem jašku se ni najbolje obnesla, velike težave zaradi vdiranja jamske vode pa so uspešno razrešili šele proti koncu 16. stoletja, ko so pri novem

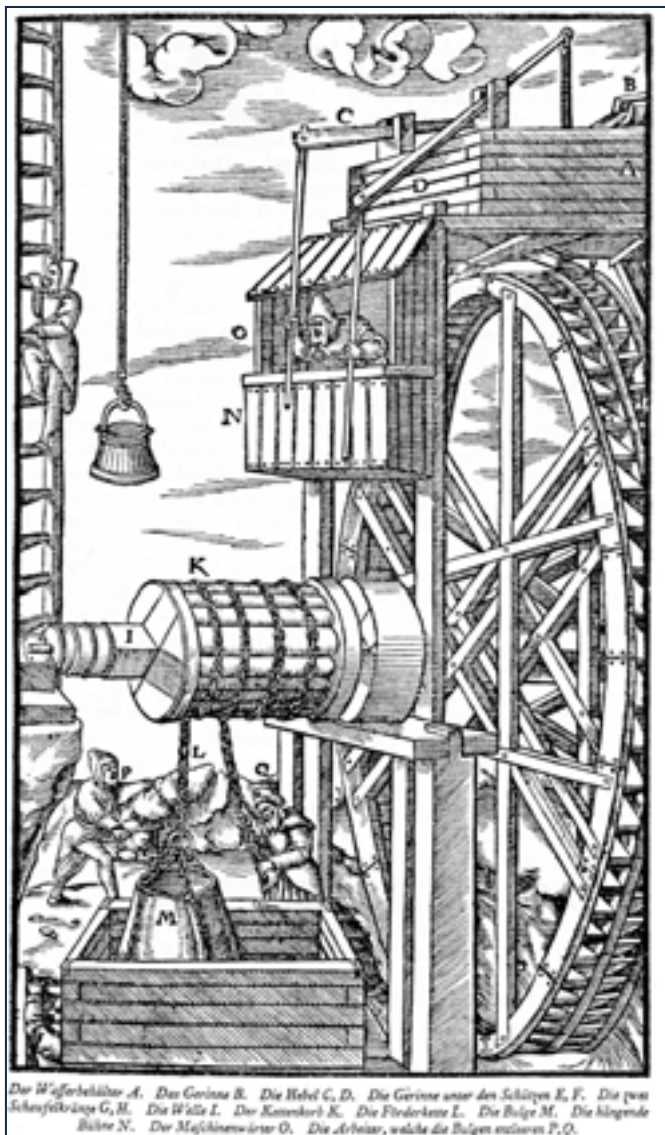
GEORG AGRICOLA

HERVORRAGEND ALS NATURFORSCHER UND ARZT
WURDE ZUM KÜNDER DER GROSSEN LEISTUNGEN DER
DEUTSCHEN TECHNIK, ZUM HERVORRAGENDEN FORSCHER
UND DARSTELLER DES MITTELALTERLICHEN
BERG- UND HÜTTENWESENS

SEINEM ANDENKEN GEWIDMET

DEUTSCHES MUSEUM
VON MEISTERWERKEN DER NATURWISSENSCHAFT UND TECHNIK

Georgius Agricola (1494–1555)

Obakrajno nadlívno kolo za dviganje jamske vode in rude

in globljem Barbarinem jašku eno nad drugo namestili kar dve veliki nadlívni kolesi. Spodnje kolo je omogočalo odvajanje vode, zgornje – obakrajno (Kehrrad) pa vertikalni transport po jašku navzdol in navzgor. Prav te mogočne »kamšti«, ki so jih pozneje občudovali tuji potopisci in tudi Valvasor, so konstruirali mojstri iz čeških in saških rudnikov, torej z območij, ki jih je Agricola temeljito poznal in opisal.

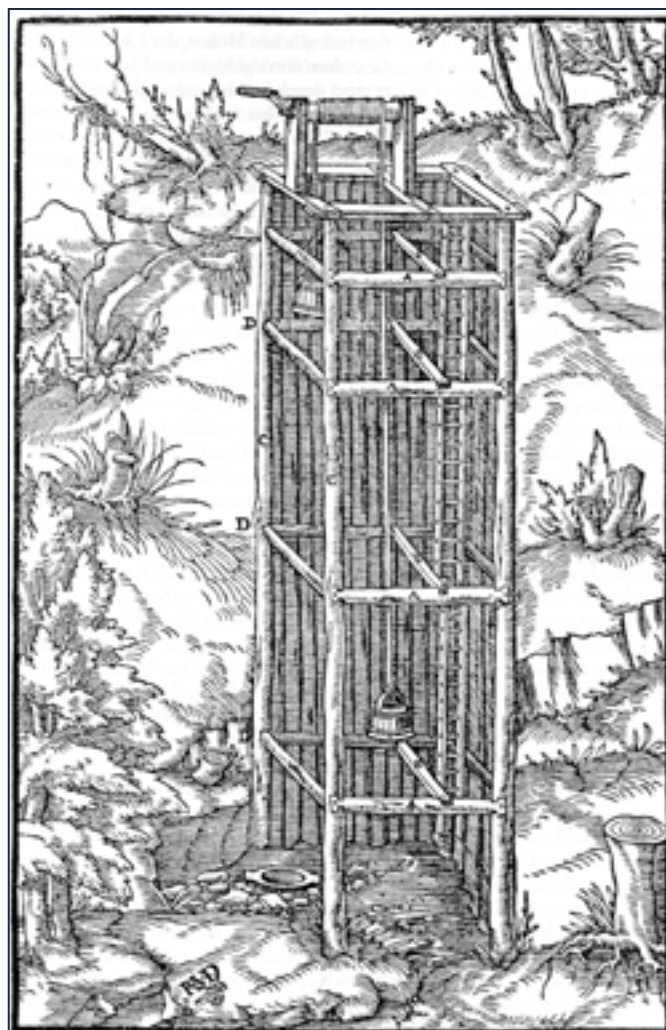
Za Idrijo je Agricolovo delo aktualno še zaradi verodostojnega opisa in prikaza (str. 371) postopka žganja živosrebrove rude v sredini 16. stoletja. Znano je, da so pri nas sprva žgali rudo v kopah, pozneje pa so prešli na žganje v glinastih posodah (retortah). Delo so opravljali na gozdnih posekah v okolici Idrije, saj je bilo smotrnejše tovoriti rudo v gozdove kot velike količine lesa k rudniku. Lesa je bilo dovolj, ruda pa je bila zelo bogata (povprečno s približno 50 % Hg). Na enem kraju so sočasno žgali tudi v tisoč lončenih posodah, to je na površini kakih 25 do 30 m², in sicer praviloma v obdobju med sv. Jurijem (24. april) in sv. Martinom (11. november). Posode so prenesle največ trikratno žganje, veliko pa jih je popokalo že prej. Večino so jih pritorovali iz okolice Škofje Loke, po navadi kakih 3000 (!) kosov na leto. Ker so bili izkoristki žganja slabi (približno 60 %), je veliko živosrebrnih par uhajalo v zrak, zato so si delavci čez nos in usta zavezovali vlažne krpe. Agricola je tovrstni »nemški« postopek pridobivanja živega srebra v dveh posodah opisal

takole: »Spodnje posode moramo zasuti do roba v zemljo, pesek ali pepel, v zgornje pa denemo zdrobljeno rudo. Potem, ko smo jih napolnili, jih moramo zapreti z mahom, obrniti in odprtine vtakniti v spodnje posode, stike pa dobro premazati z glino, tako da živo srebro, ki gre v spodnje posode, ne more uhajati. (...) Na ta način položimo 700 parov loncev na tla ali na ognjišče in jih z vseh strani zasujemo z mešanico zdrobljene zemlje in prahu lesnega oglja tako, da zgornja posoda za ped izstopa. Na vseh straneh ognjišča pred tem naredimo rob iz kamnov, na katere polagamo dolg les, na katerega potem delavci naložijo les 'na križ'. Čeprav se les loncev ne dotika, nastane pri tem velika vročina in živo srebro, ki vročine ne prenaša, je prisiljeno uhajati skozi mah v spodnji lonec. Kajti, ko se ruda v zgornjem loncu segreje, uhaja iz nje tja, kjer se mu ponuja izhod, v spodnjo posodo. (...) Ker živo srebro povzroča majave zobe, se morajo topilničarji in drugi, ki stojijo zraven in poznajo njegovo škodljivo delovanje, s hrbti obrniti proti vetru, tako da dim odnaša v drugo smer.« Tak način žganja, kot ga je opisal Agricola, so v Idriji uporabljali do sredine 17. stoletja.

Prav bi bilo, da bi De re metallico ob njenem jubileju – 450. obletnici izida – tudi v Idriji ustrezno predstavili tako strokovni (simpozij, vsaj predavanje) kot tudi širši javnosti. ◀

Janez Kavčič

* Ilustracije iz knjige Geogiusa Agricole izdane leto po njegovi smrti 1556 v Baslu.

Leseno oporno ogrodje jaška

SODELAVCI PODJETJA
SYNATEC VAM ŽELIMO
SPOKOJEN BOŽIČ
IN USTVARJALNO
NOVO LETO 2006.

Naj se
življenje
vrti
okoli sreče
in uspeha

KOLEKTORGROUP

SYNATEC

KOLEKTORGROUP

KOLEKTORGROUP ČASOPIS • december 2005

4 Letošnje poslovanje koncerna ni na lanski ravni

- Na slabše poslovne rezultate Kolektorjevih podjetij so vplivale občutno višje cene vhodnih materialov

6 Pridnim delavcem več

- S 1. januarjem za 5% povišan variabilni del plače

8 Kolektor ustanavlja nov razvojni center

- V hčerinskem podjetju Feriti bo zaživel center za nanotehnologije na področju magnetnih materialov in kompozitov

15-letnica FMR, d. d., največjega posamičnega lastnika Kolektor Group

Letos je minilo 15 let od sklepa delavskega sveta Kolektorja o ustanovitvi podjetja FMR (podjetja za financiranje, marketing in razvoj). S tem sklepom je v obdobju institucionalnih sprememb v državi oziroma v procesu preobrazbe družbene lastnine v zasebno zavaroval interese zaposlenih v Kolektorju in podjetja samega pred morebitnim prevzemom tujega partnerja, nemškega Kautt&Buxa, ki je bil s pogodbo o tujih vlaganjih od leta 1968 njegov solastnik. V skladu z zakonom o lastninskem preoblikovanju podjetij se je FMR iz družbe z omejeno odgovornostjo leta 1995 preoblikoval v delniško družbo z osnovnim kapitalom 5,3 milijona evrov in v večinski lasti zaposlenih, nekdanjih zaposlenih in upokoencev Kolektorja. Z vlaganjem kapitala v različne oblike kapitalskih naložb se je ta do zdaj oplemenitil za skoraj petkrat, tako da osnovni kapital družbe zdaj obsega že skoraj 25 milijonov evrov. FMR je v preteklosti med drugim sodeloval pri odkupu deleža Kirkwooda in deleža nekdanje družbe matere – nemškega Kautt&Buxa v Kolektorju. S tem je FMR svoj lastninski delež v koncernu Kolektor Group s prvotnih 23 odstotkov povečal na 29 odstotkov. Pridobil je tudi skoraj desetinska deleža v Abanki in Vipa Holdingu, razpolaga pa tudi z vrednostnimi papirji in delnicami družb, ki kotirajo na ljubljanski borzi vrednostnih papirjev. V prihodnje bo poslovanje FMR-ja osredotočeno predvsem v vlaganje sredstev v portfeljske naložbe z aktivnim upravljanjem premoženja. S povečevanjem kapitala te delniške družbe se večja tudi premoženje delničarjev, to pa so prek družbe FMR Holding po večini zaposleni, nekdanji zaposleni in upokoenci Kolektorja, njihove delnice pa prinašajo lep donos.

FMR bo s kapitalskimi naložbami in naložbami v nepremičnine tudi v prihodnje oplajal osnovni kapital družbe

Jubileja, pravzaprav dvojnega, 15. obletnice ustanovitve družbe in 10. obletnice njenega preoblikovanja v delniško družbo, FMR ni na široko razglašal. Na priložnostni slovesnosti je najpomembnejšim delničarjem, poslovnim partnerjem, direktorjem povezanih družb in vsem, ki so v preteklosti pomembno prispevali k poslanstvu in razvoju te delniške družbe, poslovno pot družbe v minulih 15 letih orisal predsednik uprave Jurij Kleindienst, zbranim pa je ob tej priložnosti o svojih pogledih na aktualna gospodarska gibanja v Sloveniji govoril tudi dr. Jože Mencinger, nekdanji rektor Univerze v Ljubljani, zdaj pa je kot predstavnik univerz, visokih in višjih šol član Interesne skupine za negospodarske dejavnosti. Dr. Mencingerja poznamo predvsem kot kritičnega intelektualca s pomisleki glede nekaterih sprememb, ki jih je Slovenija že doživela oz. ki se ji še obetajo. Vodstvu družbe FMR, njenim najpomembnejšim delničarjem, poslovnim partnerjem, direktorjem povezanih družb in tistim, ki so v preteklosti pomembno prispevali k oblikovanju vizije, uresničevanju poslanstva in razvoja družbe je predstavil svoj pogled na aktualna gospodarska gibanja v Sloveniji. Osredotočil se je predvsem na tiste teme, pri katerih se njegovo mnenje razlikuje od večinskega.

Po mojem mnenju v Sloveniji ni nikakršne potrebe po velikih gospodarskih reformah. Zdi se mi, da je probleme mogoče reševati na preprostejši način. Predvsem me moti to, da gre pri reformah za neke vrste socialni inženiring oziroma centralno planiranje. Reformisti namreč pravijo, da je bil razvoj Slovenije

sicer uspešen, vendar je struktura slaba. Problema naj bi bila previsok delež industrije in premajhen delež finančnega sektorja. Temu oporekam in kot primera uspešnih držav s podobnim deležem industrije, kot jo ima naša država, navajam Dansko in Finsko. Je pa res, da imajo druge nove članice nižji delež industrije oziroma ga zmanjšujejo. To kaže samo na to, da je Sloveniji uspelo obdržati industrijo, da obsežnejšega finančnega sektorja ne potrebujemo. Po številu patentov sicer nismo zelo dobri, smo pa vsaj dvakrat boljši od katere koli nekdanje socialistične države. Ne vidim, da reforma v resnici zagotavlja tisto, zaradi česar je narejena. Nobena davčna reforma, ki je prerazdelila davke, do zdaj namreč ni povzročila gospodarske rasti. Veliko je bilo napisanega o enotni davčni stopnji, pri tem pa so bile pozabljene nekatere druge spremembe. Zdi se mi, da predlagatelji sprememb, vsaj na tistih področjih, ki jih dobro poznam, ne vedo, kako deluje današnji sistem.

Za donosno poslovanje FMR skrbita član uprave Andrej Kren in predsednik Jurij Kleindienst

V svojem jubilejnem letu je FMR z 29-odstotnim deležem največji posamični lastnik koncerna Kolektor Group. Poleg tega je tudi lastnik nekaj manj kot 10-odstotnega deleža v Abanki (drugega največjega) ter skoraj 10-odstotnega deleža v Vipi Holdingu, d.d. (s tem je drugi največji delničar te družbe). Svoj kapital ima naložen v vrednostnih papirjih, delnicah Krke, Mercatorja in drugih družb, ki kotirajo na ljubljanski borzi vrednostnih papirjev. Razpolaga z nepremičninami v Ljubljani in Idriji, je lastnik 100-odstotnega deleža v hčerinskih družbah Ascom in FMR Media. Eden izmed najpomembnejših poslov te družbe v minulem desetletju je bila udeležba pri odkupu deleža tujega partnerja v Kolektorju, pozneje pa tudi udeležba pri nakupu nekdanje družbe matere – nemškega podjetja Kautt&Bux, ki je bilo v lasti nekdanjega Kolektorjevega solastnika, ameriške družbe Kirkwood Industries. S tem je FMR pridobil še dodatni lastniški delež v koncernu Kolektor Group, tako da je ta zdaj, kot rečeno, 29-odstoten, in 33-odstotni delež v Kautt&Buxu. FMR ima svoj delež tudi v Kolektorjevem ameriškem podjetju TKI.

Ker namerava družba v prihodnje svoj kapital še aktivneje vlagati v portfeljske naložbe, načrtuje tudi kadrovske okrepitve. Razvija tudi podpore pri uvajanju informacijskega sistema SAP/R3 v koncernu. Na ta način pridobljena znanja in izkušnje bo v prihodnje ponudila tudi zunanjim partnerjem oziroma tržišču.

FMR

FMR HOLDING

Sodelavci družbe FMR in FMR Holding vam želimo
v letu 2006 polno zdravja, poslovnih uspehov ter
osebnega zadovoljstva

Sredstva, namenjena novoletnim voščilnicam, podarjamo v dobrodelne namene.

KOLEKTORGROUP

Letošnji rezultati poslovanja niso na ravni lanskih – čeprav so dobri, uprava koncerna z njimi ni zadovoljna

Letošnje poslovno leto ni bilo slabo, kljub temu pa je bilo slabše od lanskega. Koncern kot globalni proizvajalec komutatorjev se je spopadal z manjšim povpraševanjem v Evropi in Ameriki, le v Aziji je bilo povpraševanje večje, to pa je bilo tudi pričakovati, saj Kolektorjevi kupci selijo proizvodnjo v ta konec sveta. Največjo rast so dosegla Kolektorjeva podjetja na Kitajskem in v Južni Koreji, v brazilskem se prodaja povečuje, v ameriškem ostaja na doseženi ravni, Kautt&Bux je v fazi prestrukturiranja, doma pa je bila vrednost prodaje za malenkost manjša od lanske. Gledano v celoti je koncern dosegel za letos načrtovane prodajne rezultate. Kljub temu da je bila uspešnost poslovanja slabša od načrtovane, je predsednik uprave Stojan Petrič letošnje poslovno leto glede na gospodarske razmere doma in po svetu, ocenil za dobro. Razloge za tako stanje pripisuje zmanjšanju produktivnosti, visokim stroškom vhodnih materialov in pritiskom kupcev na zniževanje cen, tako da se te znižujejo že za več kot pet odstotkov na leto. »Bilo je leto, ki ga je treba pozabiti,« je poslovno leto 2005 na kratko označil prvi mož koncerna in že razmišljal o letu, ki prihaja. V prihodnjem letu bo Kolektor skušal ohraniti svoj tržni delež in vrednost prodaje na letošnji ravni, zaradi zniževanja cen pa bo moral proizvodnjo količinsko celo povečati. Vsa pozornost bo namenjena razvoju novih produktov, kajti povečevanje prodaje komutatorskega dela proizvodnje ob tako visokem tržnem deležu, ki ga ima Kolektor Group doma in po svetu, ni več mogoče. Rast koncerna je na daljši rok mogoča le z organsko rastjo novih programov ter s prevzemi sinergijsko povezanih podjetij. Poslovanje Kolektorja je v primerjavi s podjetji v panogi, tako doma kot na tujem, dobro. Dejstvo pa je, da Kolektor nima več komutatorjev, ki bi mu prinašali posebni ekstra dobiček, kot je bilo

to v preteklih letih v primeru grafitnega komutatorja.

Kolektor se je tudi letos odločil za soudeležbo delavcev v poslovnem rezultatu. Izplačal je 80 odstotno trinajsto plačo. Obenem je uprava družbe s 1.januarjem prihodnjega leta napovedala 5 odstotno povečanje variabilnega dela plače.

KOLEKTOR

Bliža se konec poslovnega leta in s tem čas za inventuro poslovanja. Za leto 2005 smo si zadali ambiciozne cilje, zdaj pa je čas, da pogledamo, v kolikšni meri smo jih izpolnili. Iz poslovnega vidika bomo na strani prihodkov cilje izpolnili v skladu z načrtom, večja težava pa je na strani odhodkov. Ker so se povečali stroški za material, energijo in storitve, je to seveda vplivalo tudi na znižanje poslovnega rezultata. Projekta selitve malih serij iz Divizije B v Divizijo C in selitve malih serij v Bosno potekata v skladu z zastavljenimi cilji ter se bosta nadaljevala tudi prihodnje leto. Kot najpomembnejše velja omeniti, da smo v okviru novega programa plastike, ki ga želimo v prihodnje še intenzivneje razvijati, začeli proizvodjati nosilce ščetk.

V tem letu so nam kupci odobrili več kot trideset novih komutatorjev. Med temi je večina novih projektov, ki bodo v serijski proizvodnji šele v prihodnjih letih, prav z njimi pa bomo zagotovili tudi ohranitev zdajšnjega obsega prometa. Med temi je nekaj takih, ki so posledica novih razvojno-tehnoloških rešitev. Omeniti velja profilne komutatorje v tehnologiji »2M« za kupce Bosch, Domel in Samsung ter komutatorje za črpalke za goriva v avtomobilih v izvedbi s karbonsko oblogo za kupca TI Automotive.

Poleg razvoja novih komutatorjev za različne kupce v okviru obstoječih ali delno spremenjenih tehnologij, je podjetje vlagalo veliko truda v vzorčenje in pripravo strojev in opreme za grafitne komutatorje nove generacije. Te naj bi začeli serijsko proizvodjati prav prihodnje leto.

KAUTT & BUX

Leto 2005 je za družbo Kautt&Bux minilo v znamenju kadrovskih in organizacijskih sprememb. Zaradi nezadovoljivih rezultatov poslovanja je vodstvo družbe po odobritvi sosveta pripravilo in izvedlo združitve posrednih (režijskih) funkcij v Herrenbergu. Naslednja faza, združitve obeh obratov, je že v pripravi, izvedli pa jo bomo v letu 2006. To leto bo Kautt&Bux sklenil poslovanje z izgubo. Večji del te izgube je nastal zaradi enkratnih dogodkov, kot so stečaj hčrinskega podjetja SWL, odpravnine ter oblikovanje rezervacij za stroške združitve obeh obratov. Operativno poslovanje je še naprej pozitivno. Letos bomo s

prodajo ustvarili za približno 34,5 milijona evrov prihodkov oziroma za 9 odstotkov manj kot lani. V primerjavi s poslovnim načrtom bo prodaja za 2 odstotka manjša. Z večino naših največjih kupcev smo letos podaljšali dolgoročne pogodbe, to pa nam omogoča tudi načrtovanje proizvodnje v prihodnjih letih. Kljub izgubi iz poslovanja ostaja likvidnostna situacija stabilna. K temu je pozitivno prispevalo tudi znižanje stanja zalog v drugi polovici tega leta.

Pri nefinančnih kazalnikih poslovanja je slika nekoliko boljša. Delež izmeta se je v obeh obratih zmanjšal za 2 odstotka, počasi pa se spet povečujeta tudi motivacija in zaupanje zaposlenih.

SINYUNG

Poslovanje Sinyunga bo v tem letu uspešnejše, kot smo načrtovali v letnem planu. Po pričakovanjih se bo prodaja v primerjavi s prvotno načrtovano povečala za približno 4%, njena skupna vrednost pa bo predvidoma 10,6 mio evrov. Poglavitni razlog za to so večja naročila kupcev KAMCO, Remy Korea, Daewoo Precision Industries, Dongyang in Nuova SME. Največji delež v prodaji imajo še vedno CM-komutatorji, s katerimi Sinyung ustvari približno 54% realizacije, sledijo komutatorji za zaganjalnike s 30% realizacijo, Hb-komutatorji s 13% in drugi izdelki (po večini surovci) s 3% realizacijo. Kot kaže, bomo v tem letu prodali za približno 22% več naših izdelkov kot v letu 2004. V letu 2005 smo dosegli tudi počasno zmanjševanje izmeta v proizvodnji, ta pa bo predvidoma obsegal 2,9%. Izmet v proizvodnji bo manjši od načrtovanega in za skoraj 50% manjši od izmeta v letu 2004.

PROKOL

Letos bomo proizvedli in prodali 24,7 milijona kosov komutatorjev oziroma milijon kosov ali 4% manj od načrtovanega. Nedoseganje plana je posledica zmanjšanja naročil v tretjem četrtletju. Prodaja pa se je znova povečala oktobra in novembra, ko je bila tudi precej boljša kot v enakem obdobju lani. Vrednost letne realizacije bo 5,1 milijona evrov. V okviru novega programa prenosnih reklamnih ograj bomo proizvedli 1.000 kosov sistemov v vrednosti 140.000 evrov, zaradi zmanjšanja naročil v drugem polletju pa bo to 40% manj, kot smo načrtovali. Poslovni rezultat podjetja bo zaradi znižanja stroškov kljub temu boljši od načrtovanega.

ASCOM

Za podjetje ASCOM je bilo leto 2005, v katerem je praznovalo tudi 10-letnico svojega obstoja in samostojnega poslovanja, leto zahtevnih sprememb ter prilagajanj in uvajanja novega proizvodnega programa.

Poslovanje na komutatorskem programu je bilo celo leto približno tako, kot smo predvideli v našem letnem načrtu, čeprav se je ta zaradi sprememb in selitev proizvodnje v koncernu Kolektor pri sestavljenih spreminjal, tako da je bilo treba proizvodnjo pogosto prilagajati.

Kot ocenjujemo, bomo pri obeh komutatorskih programih (sestavljenci in maloserijski komutatorji) plan preseglji za približno 10%. V primerjavi z letom 2004 bomo zaradi selitev proizvodnje izdelali za skoraj 15% več komutatorjev, sestavljenec pa za 10% manj.

Po vrednosti bo prodaja enaka lanski in taka, kot smo tudi načrtovali.

Najpomembnejši projekt v tem letu je bil postavitve in zagon proizvodnje za nov izdelek – drsni obroč – po novi tehnologiji za dva znana kupca. Projekt je zahteven tako po strokovni in izvedbeni kot tudi po finančni plati, zato je polno angažiral odgovorne delavce podjetja in tudi vse druge, ki so pri projektu sodelovali. Po naših ocenah smo projekt kljub nekaterim začetnim težavam izvedli v zelo kratkem času, glede na zanimanje kupcev pa smo našli tudi tržno nišo in izdelek z visoko dodano vrednostjo, ki naj bi že do leta 2008 prinašal polovico prihodkov podjetja. Celoten projekt, z izjemo komercialnih dogovorov s kupci, smo izvedli z našim kadrom, pa tudi za vodenje in delo v tej proizvodnji smo usposobili že zaposlene delavce.

Selitev proizvodnje v Iran – gre predvsem za proizvodnjo za potrebe tamkajšnjih kupcev – se je nekoliko zavlekla in bo končana do maja 2006.

Večino ciljev, ki smo si jih zastavili za leto 2005, smo izpolnili in z manj zaposlenimi naredili več kot leto prej, hkrati pa smo z lastnim kadrom izvedli še zagon in začetno proizvodnjo novega proizvodnega programa.

TKI

V enajstih mesecih tega leta smo prodali 18,2 milijona kosov komutatorjev v vrednosti 5,5 milijona dolarjev, to pa se ujema tudi s planom prodaje za to obdobje. Tudi naročila kupcev za december kažejo na to, da bomo poslovanje v tem letu sklenili tako, kot smo načrtovali. V primerjavi z enakim obdobjem lani se je prodaja povečala za 7 odstotkov.

Leto 2005 sicer ocenjujemo kot uspešno, saj nam je uspelo precej znižati stroške vhodnih materialov, predvsem prešnih mas. Ta material smo pri štirih komutatorjih zamenjali s cenejšim, prav zdaj pa poteka zamenjava mas še pri dveh komutatorjih. Poleg tega smo letos pridobili tudi certifikat kakovosti ISO/TS 16949. Ob koncu tega leta bodo nekaterim Slovincem, zaposlenim v našem podjetju, potekle pogodbe o delu v tujini, zato so v zadnjem četrtletju tega leta začeli svoje znanje posredovati novim kadrom iz Slovenije.

SWI SHIE

Družba Swi Shie Electromechanical (Dongguan) Co. Ltd. naj bi po predvidevanjih v letu 2005 v primerjavi z letom prej prodajo povečala kar za 17%. Samo poslovanje sicer za malenkost zaostaja od planiranega, saj zdajšnja realizacija (januar–oktober) dosega 98 % načrtovane. Poglavitni vzroki slabše realizacije so v doslej še nerealiziranih projektih za kupca Bosch Hangzhou in Black&Decker Suzhou. Po nedavnih razpletih pričakujemo, da naj bi serijska proizvodnja za oba projekta stekla v prvem trimesečju prihodnjega leta.

V oceno poslovanja in dela v letu 2005 bi lahko zapisali tudi, da je za nami uspešno poslovno leto v precej drugačnem poslovnem okolju, kot smo ga bili vajeni doslej.

ZEKTOR

Leto 2005 je za družbo Zektor potekalo v znamenju boja za povečanje tržnega deleža in prenosa tehnologije izdelave segmentnih komutatorjev. Za izboljšanje konkurenčnosti so v podjetju potekale stalne izboljšave in optimizacije delovnih postopkov. Med Brazilci samimi nam je uspelo ustvariti željo

po spremembah in izboljšavah v proizvodnji, to pa so opazili in pohvalili tudi številni kupci ob obiskih Zektorja. Žal smo se v tem letu spopadali tudi s skokovitim zviševanjem vrednosti reala, katerega vrednost se je zaradi zniževanja inflacije z dozdajšnjih 4,6% povečala na več kot 20%. Zaradi tega se je občutno znižala naša konkurenčnost, posledica tega pa je bila manjša prodaja ne samo Zektorjevih izdelkov, ampak tudi izdelkov za naše kupce. Potrebe na področju gospodinjskih aparatov so se zmanjšale za več kot 10%. Trg je razliko nadomestil z uvozom poceni končnih izdelkov iz Kitajske. Tako se bo letos prvič po več kot petih letih zgodilo, da bodo velika podjetja, kot so Bosch, Black&Decker, Walita, Malory in druga, imela decembra po štiri tedne kolektivnih dopustov. Vsi gospodarstveniki v Braziliji tako zdaj od vlade zahtevamo ukrepe, saj je zdajšnje dogajanje zelo nevarno za brazilsko gospodarstvo. Glede na povedano, tudi v Zektorju v tem letu nismo izpolnili zastavljenih prodajnih ciljev. Cilje pa smo dosegli pri nekaterih drugih kazalcih, kot so npr. zmanjševanje izmeta, zaposlenih, stroškov itd.

FERITI

V letu 2005 poslovanje ni potekalo v skladu s pričakovanji. Lani smo v enajstih mesecih prodali za 8,4 milijona evrov naših izdelkov, letos pa le za 6,637 milijona evrov. Poglavitni razlog za to je manjše povpraševanje največjega kupca Schaffnerja, saj se je to v primerjavi z letom prej zmanjšalo za pribl. 930 tisoč evrov. Še dodatno pa je k temu prispevalo skupaj kar za pribl. 600 tisoč evrov manjše število naročil slovenskih kupcev Iskra Tel in Iskra Kondenzatorji.

Poglavitni razlogi za manjšo prodajo so nižje cene in majhno povpraševanje končnih kupcev, pri slovenskih kupcih pa izguba posla zaradi nekonkurenčnosti.

Pozitivna premika v letu 2005 sta bila predvsem pridobitev največjega posamičnega kupca Hella ter povečanje tržnega deleža pri GE Prokondu, IFM-u ter KEB-u.

Tako načrtujemo, da bo prodaja v letu 2005 dosegla vrednost 7,2 milijona evrov.

Žal pa to ne bo dovolj, zato bomo leto 2005 kljub vsem naporom, da bi izpad prodaje zmanjšali z znižanjem stroškov, sklenili v rdečih številkah.

SYNATEC

Poslovanje družbe Synatec je bilo v tem letu zelo uspešno. Naša prodaja bo prvič preseгла vrednost 5 milijonov evrov, s tem pa bomo za skoraj 40% presegli lansko realizacijo. Največ je k tolikšnemu povečanju prodaje prispeval program opreme za protieksplozijsko zaščito, s katero se nam je uspelo vključiti v velik projekt družbe Krka. Sočasno smo dosegli rast tudi pri vseh preostalih programih. Zelo smo ponosni na uspeh programa Sistemi, s katerim nam je uspelo pridobiti več pomembnih poslov na področju avtomatizacije in informatizacije procesov, kot so npr. centralnonadzorni sistem energetike za podjetje Mobitel, sistem daljinskega vodenja in nadzora v podjetju Rižanski vodovodi ter proizvodni informacijski sistem za proizvodnjo motorjev Delphi v Iskri Avtoelektriki. Ob odlični prodaji smo letos uspešno končali tudi implementacijo novega informacijskega sistema, poslovanje družbe smo uskladili z ISO-standardom, izvedli notranjo reorganizacijo, preselili in razširili oddelek v Mariboru in ustanovili podjetje na Hrvaškem. Na ta način smo postavili trdne temelje za nadaljnjo rast, ki še naprej ostaja naš najpomembnejši cilj.

PROKOS

Po ocenah bo prodaja družbe Prokos v letu 2005 dosegla vrednost 7 milijonov evrov oziroma 8% več, kot smo načrtovali za to obdobje, in 12% več, kot je bila realizacija v letu 2004. Količina prodaje odpadnih surovin bo za 3% manjša od načrtovane oziroma za 6% manjša od realizacije leta 2004. Na področju kooperacije bo poslovanje v primerjavi z rezultati, doseženimi leta 2004, večje za 9%, za 12% pa bo večje tudi od načrtovanih.

V tem letu smo veliko pozornosti namenjali rednemu poslovanju družbe, poleg tega pa tudi izboljšanju zbiranja odpadnih surovin in s tem seveda tudi varstvu okolja.

Tako smo razširili skladišče za odpadne surovine, spremenili in poenostavili ravnanje z odpadnim bakrom ter uredili odlagalnišče za odpadne mase.

KOLING

Na poslovanje družbe Koling so v letu, ki se izteka, precej vplivale motnje iz okolja. Zaznamovali so ga dokaj dobra rast prodaje v prvi polovici leta, izpad že načrtovanih projektov v tretjem četrtletju in kot posledica tega iskanje nadomestnih poslov. Z znova povečano prodajo od oktobra do konca leta bo družbi uspelo delno nadomestiti izpad načrtovanih del in se približati načrtovani vrednosti prodaje. Tako naj bi dosegli vsaj nekaj več kot 90% te vrednosti. Hkrati pričakujemo, da se bo dosežena prodaja v primerjavi z letom prej povečala za več kot 10%. Prodaja se bo najbolj zmanjšala na področju gradbenega inženiringa, v vseh drugih dejavnostih pa bo prodaja za 25 do 40% večja od načrtovane.

Med novimi programi se občutno povečuje prodaja programa gorilnikov na biomaso, in sicer tako na področju industrijskih kotlarn z 200 kw–2,2 mw moči, kot tudi gorilnikov z močjo od 10 kw–40 kw, namenjenih za ogrevanje individualnih stanovanjskih hiš.

Poslovanje v letu 2005 spremlja tudi okrepitev konkurence, s tem pa se je zelo povečal tudi pritisk na zniževanje cen, zaradi česar se relativno zmanjšuje tudi donosnost posameznih projektov.

Po poročilih direktorjev družb Anica Uršič Vončina

Nov sistem obračuna plač

Obveščamo Vas, da bomo z obračunom plač v novem sistemu SAP R3 pričeli z mesecem januarjem 2006 oz. z izplačilom decembrske plače. Nov sistem prinaša številne novosti in sicer:

- število opravljenih ur je prikazano do minute natančno (npr. delo po času 174,21 ur, podaljšan delovni čas 10,50),
- faktor eskalacije se bo zaokrožil navzgor in sicer iz 19,41639 na 19,42
- plačilne kuverte boste prejeli po pošti na naslov stalnega prebivališča (enako kot bančne izpiske) in
- dopust bo prikazan posebej v spodnjem delu kuverte, podatki o dnevih dodeljenega, porabljenega in preostanka dopusta (v prvih mesecih izplačila plač po novem, podatki o dopustu na kuverti ne bodo prikazani).

Za dodatne informacije lahko pokličite Personalo na interne številke 239, 291 in 417.

Eva Cvelbar

Kitajska je bila osrednja tema 7. poslovne konference v Portorožu

Na Obali je 17. in 18. novembra potekala že 7. poslovna konferenca. Prvi dan konference je minil v znamenju splošnih razprav o temeljih mednarodne varnosti, vlogi in možnosti Evrope v vse bolj dinamičnem svetovnem gospodarstvu ter o Turčiji kot priložnosti za številna zahodna podjetja. Na predstavitvah in okroglih mizah so sodelovali številni znani gostje, kot so evropski komisar dr. Janez Potočnik, ki ga dobro poznamo tudi v Kolektorju, ekonomist in zagrizeni reformator dr. Mičo Mrkaić, prof. dr. Mojmir Mrak in drugi. Prva tema drugega dne konference je bila Jugovzhodna Evropa, sledila je Rusija, končno pa tudi zanimive predstavitve in razprave o Kitajski.

Mag. Aleksander Kuljaj iz Kolektorja je predstavil ugotovitve svoje raziskave o značilnostih kitajskega pogajalskega sloga, kot jih vidijo slovenski menedžerji.

Ključno se mu zdi zadostno poznavanje kulture in trga, na katerega želijo podjetja širiti svoje poslovanje. Posebej je poudaril, da skušamo v »biznisu« razlike premagovati, ne pa jih iskati, saj si na ta način prizadevamo pridobiti nove posle. Seveda pa je treba ovire najprej poznati, če jih želimo tudi premagati. Poglavitne značilnosti poslovanja na Kitajskem so brez dvoma poznavanje pravih ljudi, ohranjanje ter izkazovanje medsebojnega spoštovanja in uporaba prevajalcev, saj znanje angleščine šepa tudi med tamkajšnjimi vodilnimi delavci. Udeležencem je še povedal, da je treba biti še posebej pazljiv, kadar kitajski partnerji kimajo in odgovarjajo pritrtilno, saj obstaja nevarnost, da vsaka stran razume dogovor povsem po svoje. Na Kitajskem je zelo razvita tudi korupcija, s katero se v različnih oblikah prej ali slej srečajo skoraj vsi menedžerji. Kot zadnjo pomembnejšo značilnost pogajanj na Kitajskem je

Zelo pomembno je, da s tamkajšnjimi partnerji vzpostavimo medsebojno zaupanje, kar je poglavitna naloga številnih banketov in poslovnih večerij, ki se pogosto končajo tudi s prepevanjem v t. i. »karaoka« barih. Kitajci so kljub prijaznosti dokaj trdi pogajalci, to pa vse bolj spoznavamo tudi v Kolektorju. Že dolgo časa vemo, da Kitajci zelo radi kopirajo tehnologijo, zato morajo biti tuja podjetja pri razkrivanju občutljivih informacij zelo pazljiva.

Aleksander opozoril na njihovo željo po dodatnih pogajanjih, tudi če je dogovor že sklenjen, udeležence pa je opozoril, da na Kitajskem nima smisla iskati pravice na sodiščih, saj je teh za zahodna podjetja zelo malo. Ob koncu svoje predstavitve je Aleksander nekaj kritik namenil tudi slovenskim podjetjem. Ta so po navadi premalo ambiciozna in premalo globalno usmerjena, poleg tega pa jim država pri prodoru na mednarodne trge ni v veliko pomoč. Kolektor sodi v skupino redkih svetlih izjem. Potem je na govorniški oder stopil dr. Qing Ding, dober znanec Kolektorja, ter predstavil svoj pogled na poslovanje tujih podjetij na Kitajskem. Poudaril je, da so pomembnejše od razlik podobnosti, ki nas družijo. Po njegovem bi bilo treba medsebojno zaupanje in partnerstvo graditi prav na tej ugotovitvi.

Na Kitajskem je zelo pomembna dobra medsebojna povezanost. Kitajci pomoč in usluge pogosto iščejo pri znancih in prijateljih na pravih položajih. To je v tej daljnovzhodni državi nekaj povsem normalnega, saj so posamezniki med seboj neprimerno bolj povezani kot na Zahodu, kjer smo večji individualisti. Omenjene medsebojne povezave (guanxi) pa kljub vsemu ne zagotavljajo uspešnega poslovanja na Kitajskem. Najpomembnejši element je spoštovanje svojega partnerja in vedenje, da smo si

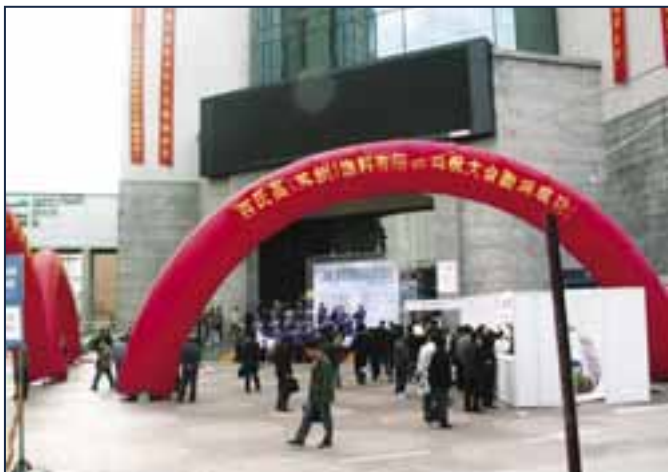
kljub razlikam v bistvu vendarle podobni in da imamo iste cilje – sklenitev posla.

Po omenjenih predstavitvah se je v okviru okrogle mize razživila zanimiva razprava. V njej so sodelovali tudi prof. dr. Jan Svejnar iz ZDA, mag. Črt Kostevc z Ekonomske fakultete v Ljubljani ter podjetnika Zofija Mazej Kukovič iz Esotecha in Drago Lemut iz Le-Tehnike, družbe, ki je na Kitajskem ustanovila prvo podjetje v popolni slovenski lasti. Z udeleženci konference sta delila svoje zanimive izkušnje poslovanja na Kitajskem. Oba prav tako govorita kitajsko. Kaj menite vi? Bomo kitajsko kmalu govorili tudi preostali?

Uspešni sejmski nastopi

Za koncern Kolektor Group so izjemno pomembni nastopi na treh osrednjih svetovnih sejmih proizvajalcev malih elektromotorjev, sestavnih delov in opreme zanje. Po predstavitvi na sejmju v Berlinu je koncern nastopil tudi na sejmju v Indianapolisu v ZDA, kjer so se predstavljali predvsem proizvajalci komutatorjev, namenjenih prodaji na tržišču držav članic skupine NAFTA (Kanada, Mehika, ZDA). Na tem sejmju je koncern predstavil svoj celoten proizvodni program in ne samo komutatorskega. Ker v Indianapolis prihajajo tudi kupci iz Južne Amerike, je bila tokratna ponudba še posebej osredotočena na

predstavitev Kolektorjevega podjetja Zektor, ki deluje v Braziliji. Na podobnem sejmju v Šanghaju – Kolektor se ga je letos udeležil prvič – je koncern prav tako predstavil vse svoje proizvodne programe in svoji podjetji Wuxi in Swishie, ki delujeta na Kitajskem. Ker se potrebe po komutatorjih na kitajskem tržišču nenehno povečujejo, je na sejmju sodelovalo kar 21 tovrstnih proizvajalcev. Zato je Kolektor ob tej priložnosti izvedel tudi analizo kitajskih konkurentov in dobaviteljev. Prav med zadnjimi so nekateri presenetili s kakovostnimi materiali, zato si bo koncern pri nabavah za svoji kitajski podjetji pomagal tudi z njimi. Sicer pa so na sejmju v Šanghaju veliko pozornost pritegnili Kolektorjevi proizvodi, namenjeni prihodnosti, zlasti grafitni komutatorji ter izdelki iz duroplastov in absorpcijskih folij na področju feritnega programa. Udeležba na sejmju v Šanghaju je pomembno prispevala k prepoznavnosti koncerna na tem velikem svetovnem tržišču, ki postaja iz dneva v dan pomembnejše.

AKTUALNO

Razvojni center za nanotehnologije na področju magnetnih materialov in kompozitov

Koncern Kolektor Group skupaj s svojim hčerinskim podjetjem Feriti ustanavlja Razvojni center za nanotehnologije, v katerem bodo razvijali nove aplikacije, ki bodo temeljile na nanomagnetnih materialih in kompozitih. V Feritih namreč že razpolagajo z znanjem in izkušnjami na tem področju. V začetni fazi razvoja sta zdaj dva nova produkta, in sicer tankoplastni absorberji in magnetne tekočine. Center, ki bo začel delovati z novim letom, bo odprl vrata skupini ljudi z Inštituta Jožef Stefan, ki so se v Kolektorju že uveljavili kot mladi raziskovalci ali pa so kot doktorji znanosti v preteklosti že sodelovali s Feriti. Kot soustanovitelja centra in industrijska partnerja sta se koncernu in njegovi hčerinski družbi pridružila še ljubljansko podjetje Magneti in podjetje Kekon iz Žužemberka, kot razvojni partnerji pa naravoslovne fakultete ljubljanske in mariborske univerze ter Inštitut Jožef Stefan. Kolektor Group je z nakupom razvojnoraziskovalne opreme vložil v novi center 80 milijonov tolarjev, Feriti pa bodo svoj vložek v vrednosti 30 milijonov tolarjev namenili za ureditev njegovih prostorov. Direktor Feritov, mag. Primož Bešter napoveduje, da bodo do konca leta 2007 realizirali šest aplikativnih razvojnih projektov na področju nanomagnetnih materialov ali kompozitov, tako da jih bodo naročniki v evropskem poslovnem okolju lahko uporabili pri konkretnem izdelku. Center za nanotehnologije bo z združevanjem bazičnega znanja in aplikativnega razvoja materialov ustvarjal nove produkte oziroma realiziral uporabnost nižnih nanomagnetnih materialov.

Konferenca tehnoloških mrež med dilemama ali naj gospodarstvo zahteva ali naj znanost ponuja

Evropa ima dobro razvito znanost in visoko šolstvo, slabša je v primerjavi z drugimi deli razvitega sveta na področju inovativnosti. Rešitev je v povezavi visokega šolstva in znanosti s tehnologijo, v povezavi med akademsko sfero in gospodarstvom. Zato so pobude o oblikovanju tehnoloških mrež dobrodošle. O tem so kot uvodničarji na 2. nacionalni konferenci tehnoloških mrež na Gospodarski zbornici Slovenije razpravljali državni sekretar na ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo **dr. Janez Možina**, dekan Fakultete za elektrotehniko **dr. Tomaž Slivnik** in predsednik koncerna Kolektor Group **Stojan Petrič**. Sodelovanja med fakultetami in industrijami ni malo, toda kateri so tisti dejavniki, ki ga omejujejo, da stopicamo na mestu, so se spraševali udeleženci konference in hkrati ugotavljali, da je edino s konkurenčnostjo mogoče obdržati stik z razvitim svetom. Po Petričevih besedah je to edino produkcija inovativnejših izdelkov, za kar pa je potrebno povezovanje v tehnoloških mrežah z ustrezno podporo države. Sicer pa Kolektor že sam, z lastnimi sredstvi, financira več razvojnih centrov znotraj koncerna in svojih podjetij, denimo Synateca, ki je tudi sestavni del slovenske Tehnološke mreže vodenja procesov. Torej je bil za take vrste razvojno strategijo še preden se je država odločila zanjo. Stojan Petrič je ob tem napovedal, da bo koncern še do konca leta v svoji hčerinski družbi Feriti ustanovil Zavod za razvoj magnetnih materialov, v katerega bo pritegnil strokovnjake z univerz in nekaterih podjetij. Že zdaj pa v Idriji deluje skupina za mehatroniko, v Ljubljani pa skupni laboratorij s Fakulteto za strojništvo oziroma enota za optomehatronske sisteme.

Kolektorjevi načrti prostorske širitve

Koncern Kolektor Group je zaradi utesnjenosti svojih prostorov v Idriji prisiljen prostor za svoje proizvodne dejavnosti iskati tudi drugod. Tako je v logaški Industrijsko obrtni coni Zapolje kupil zemljišče, na katerem bo, ko bo to potrebno, zgradil proizvodne prostore za svoje nove oziroma nekomutatorske programe. V tej coni bo koncern lahko zgradil vsaj tako veliko halo, kot jo ima Divizija B Kolektorja Pro v Idriji. Zemljišče v Zapolju ima tudi dolgoročno perspektivo, saj Kolektor na ta način ne bo rešil samo svoje prostorske stiske, ampak bo svojo dejavnost približal območjem od Primorske in Notranjske do Gorenjske in tamkajšnji delovni sili, saj je bližina avtoceste za marsikoga odločilnega pomena pri izbiri delodajalca.

V Industrijsko obrtni coni Zapolje ob stari cesti Logatec–Vrhnika kot gobe po dežju rastejo novi proizvodni in storitveni objekti. Med njimi bo prej ali slej tudi Kolektor

V Idriji sami pa za Kolektor zdaj ni več prednostna širitev na območje rudniške topilnice. Če bi bile zadeve s pridobitvijo potrebnih dovoljenj pravočasno urejene, bi letos tam, seveda ob sočasni primerni ureditvi in zaščiti tehniškega spomenika, že stala nova hala, v kateri bi bili orodjarne in proizvodnja strojev. Tako pa bo prenova obstoječe orodjarne ali morda celo graditev nove na drugi lokaciji na vrsti pozneje.

Za potrebe Kolektorjevih centrov za mehatroniko in elektroniko oziroma »leglek« novih programov je koncern ta mesec kupil tudi poslopje nekdanje rudniške uprave na Arkovi 43. Kolektorjeva industrijska cona se zdaj širi proti nekdanjemu Avtoprevozu. To je v Idriji še edino primerno zemljišče za proizvodne dejavnosti zunanjih partnerjev, ki so v neposredni povezavi s Kolektorjem. V koncernu resno razmišljajo tudi o prenovi starega magazina v središču Idrije. Po načrtih naj bi v njem odprli boljšo restavracijo odprtega tipa, kakršno mesto nujno potrebuje. To bi bila za Idrijo brez dvoma edinstvena priložnost, saj Kolektor tudi sicer v prihodnjem letu načrtuje preureditev svoje restavracije. Če ne bi imeli prevelikih težav s pridobitvijo potrebnih dovoljenj – to pa zaradi slabih izkušenj v preteklosti v tem okolju niti ne bi

Kolektorja ne privlači več območje nekdanje rudniške topilnice, za katerega je še pred letom upal, da ga bo lahko vključil v svoje prostorske načrte

Poslopje na Arkovi 43 je Kolektor že med najetjem preuredil za svoje nove dejavnosti, zdaj pa je za sedemdeset milijonov tolarjev postalo last FMR

bilo presenetljivo – oz. če preureditev ne bi zahtevala prevelikih stroškov, potem bi bila to za mesto izjemna priložnost, ki se bo morda spet ponudila šele čez desetletje ali dve, ko bo spet na vrsti prenova »hišne menze«. V kuhinji nove restavracije bi namreč pripravljali tudi hrano za Kolektorjeve delavce, podobno kot imajo to marsikje po Sloveniji organizirano druga podjetja za svoje zaposlene. Dokončno odločitev o tem bosta uprava in kolegij koncerna sprejela še do konca leta.

VOŠČIMO VAM
VESEL BOŽIČ IN SREČNO
NOVO LETO 2006.

Naj se
življenje
vrti
okoli sreče
in uspeha

KOLEKTORGROUP

PROKOS

Ko je Dedek Mraz odhajal, nam je za naše najmlajše pustil tole pismo:

DRAGI MOJI OTROCI!

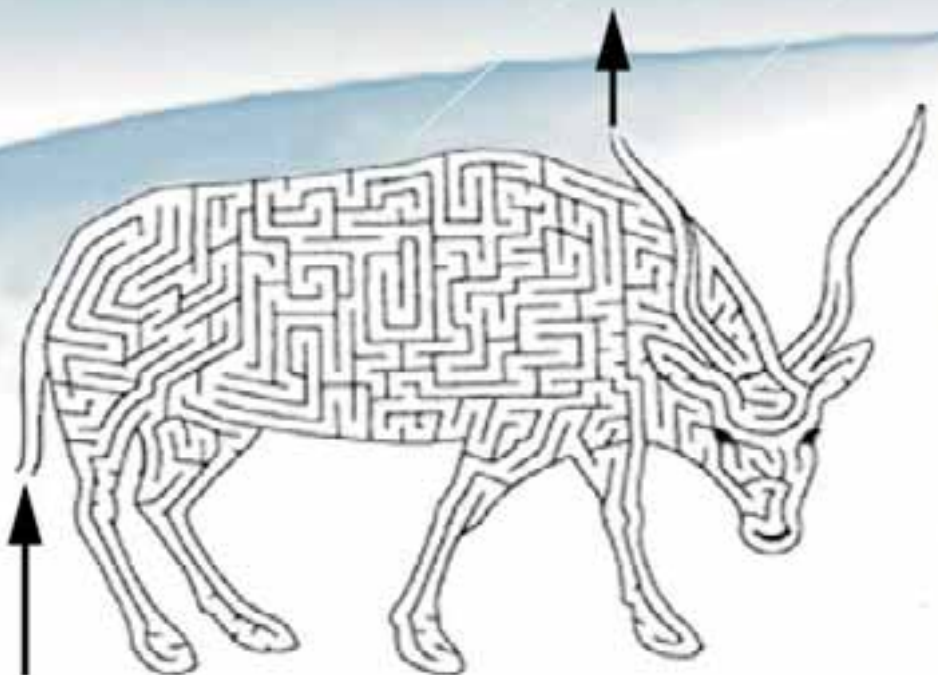
***NA NAŠEM VESELEM RAJANJU JE BILO PA ZARES LEPO, KAJNE?
ZELO SEM VESEL, DA STE BILI ČEZ LETO TAKO PRIDNI.
VEM, DA BO TUDI PRIHODNJE LETO TAKO.***

***ŽELIM VAM VELIKO VESELJA IN ZABAVE, PA DA BI SE LEPO RAZUMELI
S SVOJIMI SESTRICAMI IN BRATCI,
MAMICAMI IN OČKI IN TUDI S SVOJIMI PRIJATELJI.
PRIHODNJE LETO PA SPET NASVIDENJE!***

VAŠ DEDEK MRZ

**DEDEK MRZ IMA JELENČNKA,
KI JE RES PRAVA UGANKA.
ZNAŠ TI PRITI SKOZI LABIRINT?**

Vesel božič in srečno novo leto.

Naj se
življenje
vrti
okoli sreče
in uspeha

Sredstva, namenjena novoletnim voščilnicam, podarjamo v dobrodelne namene.

KOLEKTORGROUP

KOLING

Comenius na idrijski osnovni šoli

Jan Amos Komenski – Comenius, veliki češki humanist in pedagog:

»Ničesar ni v razumu, česar ni bilo v občutkih.«

Tudi Osnovna šola Idrija je ena izmed evropskih šol, ki je vključena v projekt COMENIUS, eno izmed devetih akcij v okviru izobraževalnega programa Evropske unije SOCRATES. Evropska unija je tako pobudnik kot tudi sofinancer projektov. Osrednji moto projekta COMENIUS je delovanje in povezovanje šol, učencev in učiteljev na evropski ravni. Program COMENIUS temelji na mednarodnem partnerstvu med šolami, ki sodelujejo v programu SOCRATES. Med temi so članice Evropske unije, države kandidatke za vstop v Unijo, in članice Efte.

V okviru programa COMENIUS delujejo tri vrste projektov: šolski, jezikovni in šolski razvojni. Med seboj so si sicer podobni, razlike med njimi pa so predvsem v programu, organizaciji in izvedbi. Osnovna šola Idrija je vključena v skupino šolskih projektov, katerih pglavitni cilji so sodelovanje in spodbujanje mednarodnih odnosov, učenje tujih jezikov in izboljšanje kakovosti šolskega izobraževanja v okviru Evropske unije. Tema projekta, ki poteka že drugo leto, je skupna za vse, to je MATEMATIKA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU.

Profesorica matematike s Poljske se uči klekljati

iv

V okviru projekta smo doslej iskali matematične zakonitosti v naravi, družabnih igrah, arhitekturi, idrijski čipki in drugod. V prihodnje načrtujemo spoznavanje slovenskih matematikov ter

Izdelovanje modernih kozolcev

iv

rekov in pregovorov z elementi matematike. Sodelujemo s šolami iz Poljske, Češke in Romunije. Projekt se bo končal v šolskem letu 2006/07 s srečanjem na naši osnovni šoli.

Partnerstvo med šolami je geografsko razdeljeno, vodi pa ga glavna koordinatorica članic partneric ga. Vasilija Kobal, učiteljica angleškega jezika na naši osnovni šoli. Poleg glavnega koordinatorja ima vsaka šola še svojega koordinatorja, ki skrbi za potek dela v okviru projekta in izvedbo srečanj, po srečanjih pa pripravi tudi analizo. Sodelujoči se srečujemo vsako leto dvakrat, vsakič na drugi šoli. Udeležujejo se jih učenci in učitelji spremljevalci

Cilji srečanj so raziskovanje, izmenjava informacij ter spoznavanje različnih ureditev in kultur narodov. Učenci se učijo tujih jezikov, v praksi uporabijo tiste, ki so se jih že učili, pridobivajo nova poznanstva in prijateljstva in spoznavajo druge države. Vsi, tako učitelji kot učenci, pridobivajo nove izkušnje na področjih komuniciranja, timskega dela in sodelovanja z ljudmi drugih kultur. Med prvimi, jesenskimi počitnicami v tem šolskem letu smo preživeli teden dni v mestu Bydgoszcz na Poljskem. To je bil teden novih znanstev, pridobivanja novih prijateljstev in nepozabnih doživetij s partnerji.

Obiskali smo Torun, rojstni kraj Nikolaja Kopernika

iv

Dogodki, ki potekajo v okviru projekta COMENIUS, in priprave nanje so dodatno delo tako za učitelje kot tudi učence, a trud ni zaman. Projekt namreč krepi sodelovanje med učitelji različnih predmetnih področjih, to pa vpliva tudi na osebni razvoj vseh, ki se učijo drug od drugega in znajo živeti v pozitivnem odnosu do drugačnosti in raznolikosti. ❖

Milena Jereb

Etiopija - med nomadi

Zakaj potujemo?

Delno zato, ker smo že po naravi nomadi. Včasih so bila preseljevanja del življenja, zdaj pa smo po večini ustaljeni. Kljub temu še vedno ohranjamo sanje o drugih krajih, o svobodnejšem življenju, otroške sanje o dogodivščinah, ki bodo postale del našega življenja.

Ko prvič stopiš na tla črne celine, se do nje enkrat za vselej čustveno opredeliš. In samo dvoje je mogoče: ali te Afrika že ob prvem stiku popolnoma prevzame in jo vzljubiš, tako da si z lahkoto strpen do njene večkrat res nerazumljive drugačnosti, ali pa te za vedno odbije in vidiš v njej le umazanijo, zaostalost, revščino in praznoverje. Meni se je leta 2000 zgodilo prvo – v Afriko sem se kratko malo zaljubila, zlasti v Tunizijo in Namibijo, januarja letos pa še v Etiopijo.

Ob Etiopiji ostajam nekako brez besed. V meni se je zasedla in noče ven. Nekako sebično jo hranim v sebi – vsaj za zdaj... Zato, ker je bilo to popotovanje v kraje, v katerih ima življenje povsem drugačen tok, v katerih ni pomemben čas, ampak doživetja. Tam se ljudje zasmejejo, ker tako čutijo, tam ni tekmecev, temveč smo vsi preprosto samo ljudje.

Želja po spoznavanju neznanega ti zleze pod kožo in tako nas je trinajst popotnikov sredi januarja z letalom iz Londona poletelo proti Adis Abebi novim dogodivščinam naproti. Po prihodu v etiopsko prestolnico smo uredili vse formalnosti in se v štirih Toyotinih terencih s povprečno po pol milijona kilometri na števco odpravili proti jugu.

Iz Addis Abebe nas je pot vodila po glavni povezavi s Kenijo – »Transafrican highway«, kot piše na zemljevidu. Ta »avtocesta« pa je kmalu postala zanikrn in komaj prevozen kolovoz. Po Velikem tektonskem jarku smo pot nadaljevali do Arba Mincha, kjer smo prvo noč preživeli v hotelu s pogledom na jezeri Chamo in Abaya. Hoteli na naši poti so imeli dve ali tri zvezdice – kar koli to v Etiopiji že pomeni, saj so v ceno definitivno, in to brez doplačila, vključeni tudi ščurki. Nekajkrat smo prespali kar v šotorih v plemenskih vaseh in vsaj za dan ali dva zaživelj njihovo življenje.

Krokodil poležava na jezeru Chamo

kk

Obiskali smo nacionalni park Netch Sar, se s čolnom popeljali po jezeru Chamo, ki slovi po podvodnih konjih in največjih krokodilih v Afriki – nekateri zrastejo tudi do šest metrov v dolžino. Kar se živalskega bogastva tiče, se Etiopija, žal, ne more primerjati s svetovno znanimi parki v Keniji ali z Etosho v Namibiji, kljub temu pa je plemenski jug prava stvar za še tako zadrgnjeno in razvajeno popotniško dušo.

Ta pot je primerna le za trpežne avanturiste, ki jih privlači popolna drugačnost in so pri iskanju le-te pripravljeni tudi kaj potrpeti: vročino – tudi do 54°C, dolge ure in dneve v džipih, noči sredi komarjev, muhe cece, ščurke, stenice ... Nagrada za trud je eno najbolj neverjetnih plemenskih območij afriške celine, na katerem se človek z lahkoto preseli v neko daljno preteklost. Bolj ko smo se bližali tromeji s Kenijo in Sudanom, več slikovitih plemen smo lahko opazovali – Dorze, Bana, Erboze, Tsemaj, Borena, Tsamaj, Karo, Ari, Mursi, Hamer, Konso ...

Lepotica iz plemena Mursi

kk

Mursiji so gotovo najbolj znani prebivalci doline Omo. Vseh skupaj je le še nekaj več kot 5000, kljub temu pa so daleč najbolj znani, predvsem zaradi svojih žensk in njihovih ustnic. Deklicam namreč vaški vrač ob vstopu v puberteto prebode spodnjo ustnico in vanjo vstavi okrogel glinen okrasek. Prvo leto majhnega, potem pa vse večjega in večjega, dokler nekateri ne dosežejo premera tudi do petnajst centimetrov. Nihče zares ne ve, od kod izvira ta običaj in koliko je star. Ena izmed razlag je, da so pripadniki plemena Mursi na ta način svoje ženske zavarovali pred lovci na sužnje, po drugi pa je to zanje preprosto nekaj lepega.

»Trinajst mesecev sonca« – to je geslo, s katerim je Etiopija nekoč uspešno privabljala številne obiskovalce. Toda dandanes turistov tam ni. Ena od »zibelk človeštva«, imenovana tudi vodni zbiralnik Severne Afrike, je v osemdesetih letih postala pojem lakote. Čeprav je zemlja v tej državi zelo rodovitna, so minula desetletja jasno pokazala, da Etiopijo v neenakomernih presledkih opustošijo suše, ki so tudi poglaviti razlog za katastrofalne lakote. V zadnjih dvajsetih letih so Etiopijo dvakrat prizadela uničujoča sušna obdobja.

Etiopija je tudi domovina kave. V jugozahodnem delu države so zaradi obilice padavin naravne razmere ugodne za rast tropskega deževnega gozda. Tam je domovina divje rastočega grma kavovca. S kavo dandanes ustvarijo povprečno 60% dohodkov od izvoza, z živalskimi kožami in s semeni oljnica pa po 10%. Vendar kmetje, ki živijo od poljedelstva, po večini pridelujejo hrano le zase in za njihove družine, zlasti tef, vrsto žita, ki ga poznajo samo v Etiopiji in iz katerega pripravljajo

Priprava narodne jedi, injere

kk

narodno jed »injera«. Govoriti o kavi je pravzaprav prijetno, saj gre za zelo razširjeno pijačo, ki v zmerni količini ponuja ljudem veliko zadovoljstva, ne da bi škodovala zdravju. Prve legende o uspevanju kavovca (*Coffea arabica*) in uporabi njegovih plodov – kavnih zrn – izvirajo iz njegove domovine Caffa in segajo daleč v preteklost, v obdobje pred našim štetjem, ko so jo odkrili trije bratje – Abon, Redja in Boraka. V Weytu smo si ob kosilu privoščili tudi več kot uro trajajoč obred priprave kave – od praženja zrn pa vse do dišeče črne tekočine. Po uri čakanja, ko so nekateri že pošteno menciali: »Kdaj bo? A je že?« ... jim je naš lokalni prevajalec in vodnik Belete z nasmehom rekel: »This is Afrika, we have time ...« Etiopci so zelo ponosni in iskreni ljudje, ki živijo svoje življenje. Ponosni so na svojo pestro zgodovino, kulturo in običaje, ki so jih z veseljem delili z nami. V očeh tujcev, ki smo jih srečevali na poti, smo zagledali nova

Vojščak iz plemena Karo, sulice so zamenjale kalašnikovke

kk

ali že davno pozabljena spoznanja o samih sebi; do globljega razumevanja sveta in življenja se namreč človek dokoplje šele tedaj, ko spozna kulture, ki gledajo na življenje s precej drugačne perspektive kot mi. Na poti sem prejela darove, ki se jih takrat sicer še nisem

Tržni dan v vasi Dimaka, deklice iz plemena Bana

kk

zavedala, a so mi brez dvoma spremenili duha, razširili miselne vzorce in ponudili čustveno preobrazbo. Afrika ima svoj čar, če to priznam ali ne. Rada jo imam, najbrž zato, ker v tistem brezkončnem času vedno znova najdem sebe... ➤

Kristina Kogej

Sprejemamo tudi večje skupine in zaključene družbe

ODPRTO:

od 12^h - 22^h
nedelje, prazniki od 12^h - 20^h
ponedeljek, torek - zaprto

- * IDRIJSKI ŽLIKROFI
- * DIVJAČINA
- * MORSKE RIBE
- * JEDI PO NAROČILU
- * VELIKA IZBIRA VRHUNSKIH VIN

M gostilna MLINAR

Žirovska 4
Spodnja Idrija
Tel.: 05/37-76-316

V deželi severnih jelenov

Na trajekt iz Nemčije na Dansko nas je posprenilo jekleno sivo in hladno nemško nebo. Tudi Danska nas ni pričakala v najlepšem vremenu, in ker smo si želeli daleč na sever v kraljestvo severnih jelenov, ki jim poleti sveti polnočno sonce, smo prvi pravi postanek naredili šele v Stockholmu.

Glavno mesto Kraljevine Švedske nas je pričakalo obsijano s soncem in se tako pokazalo v svoji najlepši podobi. Mesto, ki v toplih barvah pročelij starih hiš odseva v morju, je v tem letnem času prav prijetno za obisk, saj je treba med kratkotrajnim poletjem izkoristiti vsak trenutek, zato se na vsakem trgu dogaja kaj, kar privablja domačine in turiste. A če se že odpraviš v Skandinavijo, te verjetno najbolj premami tamkajšnja narava. Za nami so ostajala širna polja oljčne repice z neštetimi rumenimi cvetovi in modro nebo – barve švedske zastave. Po dolgi poti se je prav prijetno ustaviti v kakšnem kampu ob Botnijskem zalivu, kjer je morje še dovolj toplo, da se po urah naporne vožnje po prostranih cestah nekoliko razgibaš v njem. Kampi so preprosti, vendar je v njih vse, kar potrebuješ, in to po zmernih cenah. V Haparandi smo se poslovili od Švedske in nekaj več kot sto kilometrov naprej proti severu Finske prečkali Arktični krog. In prav tam je doma Božiček, ki ima v poletnem času polne roke dela s pripravo daril. Tam se tudi začne kraljestvo severnih

Fjordi so tako globoki, da po njih lahko plujejo tudi velike ladje. dk

Polnočno sonce na Nordkapu. dk

jelenov. Čeprav table ob cesti že lep kos poti opozarjajo na lose in severne jelene, smo tam zagledali prve. Takoj se je bilo treba ustaviti in jih fotografirati, kako se pasejo ob cesti in se ne dajo kaj dosti motiti. Prav gotovo pa se tam ne bi ustavljali, če bi vedeli, da jih bomo pozneje videli še na stotine, kako se grejejo na toplem asfaltu na sredini ceste in se ne zmenijo za promet. Nič nenavadnega tudi ni, če jih srečaš v kakšni vasi, na primer med prežvekovanjem na dvorišču pred vaško cerkvijo. Ker je to ozemlje poseljeno tudi z Laponci, ki še vedno živijo na tradicionalen način, marsikateri jelen konča na krožniku, koža in rogovi pa na stojnicah. Laponci so še vedno nomadi, čeprav se zadnje čase vse pogosteje odpravljajo na lov za čredami turistov in manj za čredami jelenov. A tega jim ne gre zameriti, saj je življenje tam daleč na severu vse prej kot lahko. Kolikor bolj se bližamo Nordkapu, toliko daljši je dan, ceste so vse bolj zavite, le tu in tam je kakšna majhna hiša in ob njej »kozolec«, na katerem se sušijo ribe. V teh poletnih dneh se zgosti tudi promet, saj si želijo vsi turisti ogledati polnočno sonce na najsevernejši točki Evrope. Seveda ta edinstveni pogled ni zastoj, kajti za pot na zadnji del rta smo morali plačati kar precej visoko cestnino. Nepozaben je pogled na polnočno sonce, ko se ta že skoraj dotakne morja, takoj potem pa se znova začne dvigovati proti nebu. Sonce je tam doseglo svojo skrajno točko, mi pa tudi, zato smo se začeli vračati proti jugu. Kmalu smo ob cesti opazili table, ki vabijo na ogled kitov. Za ljubitelje narave je to gotovo ena izmed izjemnih priložnosti, zato smo se odpravili

na otočje Vesteralen, ki je izhodišče za izlete. V obdobju, ko so kiti na tem območju, si ribiči iz majhne vasi s prevozom turistov, ki si želijo ogledati te največje živali, priskrbijo dodaten zaslužek. Z majhno ribiško ladjico smo se nekaj ur vozili na odprto morje, ko nas je kapitan opozoril na izbruhe vode in zraka, ki nastanejo med prehranjevanjem kitov. Prvi se je potopil prejš, preden smo se mu približali. Kmalu se je prav blizu naše barke pojavil drugi. Z občudovanjem smo opazovali to mogočno žival, še posebej veličasten pa je prizor, ko se kit potopi in visoko dvigne svojo repno plavut.

Na poti proti jugu smo si ogledali še starodavne, v kamen vklesane risbe, ki prikazujejo način življenja in predvsem lova takratnih prebivalcev. Gotovo je vredna ogleda tudi nekdanja prestolnica Norveške. Žal smo imeli le nekaj ur časa za bežen ogled mesta, kljub temu pa nas je navdušila mogočna katedrala v starem delu mesta. Na Norveškem si je nujno ogledati tudi fjorde. Norveško obalo so ledeniki nekaj milijonov let vztrajno brusili in tako ustvarili mogočne fjorde, ki se zajedajo globoko v notranjost. Čudovito kuliso ustvarjajo še visoke gore, s katerih prek strmih sten, več sto metrov globoko, padajo slapovi. Omeniti velja tudi Bergen, čudovito obmorsko mesto, a z eno napako: tam ima namreč dež mlade. In prav dež nas je pregнал v Lillehammer, prizorišče zimskih olimpijskih iger leta 1994. Za razliko od naše Planice je v Lillehammerju poskrbljeno za to, da so vsi športni objekti urejeni in odprti celo leto. Ker so se dnevi našega dopusta nezadržno iztekali, skandinavske cene pa so dodobra upustošile tudi naše denarice, smo si v Oslu le na hitro

Srečanje upokojen- cev v Modri dvorani

Tudi letos in verjetno vsa naslednja leta bo Modra dvorana v Idriji edini primerni prostor za novoletno srečanje Kolektorjevih upokojenec. Teh je namreč že preveč, da bi se še lahko dobili v hišni restavraciji. Tokrat se jih je povabilu odzvalo 175, od 238, kolikor so jih letos naštel v personalni, ostali so predvsem iz zdravstvenih razlogov ostali doma. Do konca desetletja naj bi se predvidoma upokojilo še 75 Kolektorjevih delavcev. Sicer pa je Kolektorjev delovni kolektiv še vedno razmeroma mlad, kar pričča tudi vsakoletno novoletno rajanje za otroke zaposlenih, ki ga je koncern pripravil nekaj dni prej. Medtem ko je slednje nagovoril dedek Mráz, je upokojenca Stojan Petrič, predsednik koncerna Kolektor Group. Kot je v navadi jih je seznanil s poslovanjem koncerna v letošnjem letu in napovedal pričakovanja v prihodnjem.

Severni jeleni se ne zmenijo za promet.

dk

ogledali vikinški muzej, katerega osrednji eksponat je solidno ohranjena vikinška ladja. Zanimivo je videti, kako so s tako preprostim plovilom lahko pluli po vseh takrat znanih in tudi neznanih morjih.

Vsega lepega je prekmalu konec in tako se je tudi to potovanje prehitro končalo. A lepote Severne Evrope nam bodo še dolgo ostale v spominu. ✦

Damjan Kosmač

KOLEKTORGROUP

FMR

V novi poslovno stanovanjski stavbi SAGE v centru Idrije (nad prostori pošte Slovenije) sta na voljo še 2 garsonjeri v izmeri 36,10 m² in 35 m²

Za podrobnejše informacije pokličite na telefonsko številko

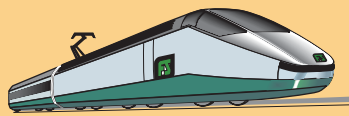
05 37 73 080

ali

051 420 727

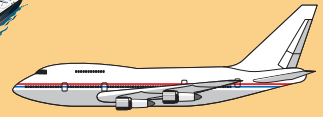
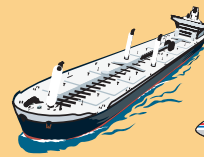
ob delavnikih

med 10.00 in 15.00 uro.

WELZ

d.o.o.

organizacija transporta - carinjenje - skladiščenje - distribucija - selitve

MARIBOR

SPODNJA IDRİJA

LJUBLJANA

telefon: 05 37 25 300, faks: 05 37 76 670, e-mail: idrija@welz.si

Organiziramo transport samostojnih in kosovnih pošiljk po cesti, železnici, vodi, nudimo redne tedenske transportne povezave (uvoz, izvoz) po naslednjih državah:

ANGLIJA
AVSTRALIJA
AVSTRIJA
BELGIJA
BELORUSIJA

BOLGARIJA
BOSNA
ČEŠKA
FRANCIJA
GRČIJA

IRAN
ITALIJA
KAZAHSTAN
MALTA
MADŽARSKA

NEMČIJA
NIZOZEMSKA
POLJSKA
PORTUGALSKA
ROMUNIJA

RUSIJA
ŠPANIJA
ŠVEDSKA
TURČIJA
ZDA

CENTRALA: WELZ GmbH, Bachstrasse 75, A - 5023 SALZBURG

POSLOVALNICE

AVSTRIJA: Salzburg, Dunaj letališče, Krems, Beljak (Villach), Rosenbach, Nickelsdorf, Šentilj,
BOLGARIJA: Sofija, HRVAŠKA: Zagreb, POLJSKA: Varšava - letališče, Tychy, Zielona Gora, Mielec,
ROMUNIJA: Bukarešta, Bukarešta - letališče, Arad, Konstanza, RUSIJA: Moskva, St. Petersburg, Novosibirsk, SLOVAŠKA: Bratislava,
ČEŠKA: Praga, Praga - letališče, Pomezin 7 Ohri, Lanzhot, UKRAJINA: Kijev, MADŽARSKA: Budimpešta, BELORUSIJA: Minsk, Brest.

WELZ WORLD WIDE PROFESIOALEN - IZKUŠEN - KREATIVEN WELZ WORLD WIDE

**Vsem občankam in
občanom želimo vesele
božične in novoletne
praznike, v novem letu
2006 pa sreče, zdravja
in čimveč zadovoljnih
dni.**

Občina Cerklje ob Gori, župan: Jurij Kavčič

**Kot zvezdni prah, svetel, droban,
nam leto v času izginja
in bližnji novoletni dan
zastor novemu odgrinja.**

**Naj v njem vam sije zvezda sreče,
naj izpolnjen vaš bo plan,
naj vse se dobro vam izteče,
želi iz srca vam vaš župan!**

**Župan občine Idrija
Damjan Krapš**

**EVT
SISTEMI d.o.o.**
Ekologija, Varnost, Trgovina

www.evt.si

EN 388
4131

EVT-SISTEMI d.o.o.
Želi vsem poslovnim partnerjem in kupcem veliko uspeha, sreče, zdravja ter VARNO 2006

Arkova 13, 5280 Idrija

evt@evt.si / trgovina@evt.si
TEL: 05 37 22 620 Pisarne / 05 37 73 119 Trgovina

Nataša
Nataša Černilogar s.p.
Gortanova 3, IDRJA

frizerski salon

tel.: 05/37 22 920, GSM: 031/302-877

TUDI LETO 2005 SE BLIŽA KONCU IN VERJAMEM, DA STE DOŽIVELI VELIKO USPEHOV, NASMEHOV, SREČNIH TRENUTKOV ..., SKRATKA, DA JE BILO LEPO.

A PRED VRATI JE LETO 2006, KI NAJ BO ŠE LEPŠE, USPEŠNEJŠE IN ŠE BOLJ OSREČUJOČE. ŽELIM VAM ČUDOVIT BOŽIČ IN VESELJA POLNO NOVO LETO!

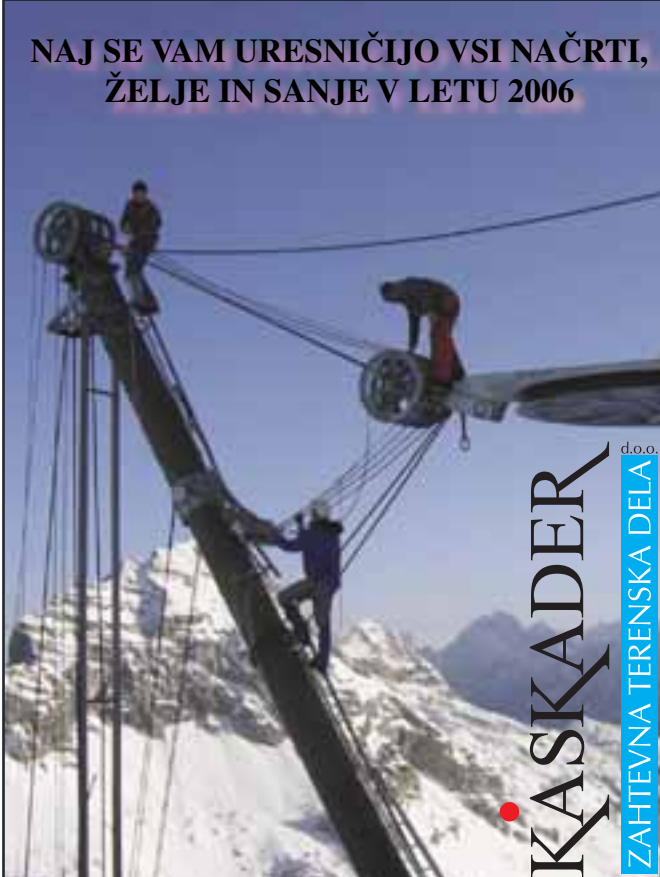
NOVOSTI, KI VAS ČAKAJO V LETU 2006:
KARTICA ZAUPANJA (prinaša veliko ugodnosti),
VSAK MESEC DARILO (odvisno od mode),
PARAFINSKA KOPEL (čudovito mehke roke zelo prijetno v zimskem času),
AROMOTERAPIJA LASIŠČA S PRIJETNIMI VONJI (sprošča, osveži ...),
POPUSTI ZA DIJAKE IN ŠTUDENTE.

DELOVNI ČAS
PONEDELJEK - SREDA 9-12
TOREK - ČETRTEK 14-19
PETEK 11-17
SOBOTA 7-12
NEDELJA IN PRAZNIKI ZAPRTO

NAŠ MOTTO OSTAJA:
LEPI LASJE SO VAM V OKRAS, ZATO NAJ VAM BODO V PONGOS.

SREČNO VAM ŽELI NATAŠA

NAJ SE VAM URESNIČIJO VSI NAČRTI, ŽELJE IN SANJE V LETU 2006

KASKADER d.o.o.
ZAHTEVNA TEREVSKA DELA

Idrijski šport v letu 2005

Idrijski športniki so tudi v tem letu, ki se počasi končuje, na številnih tekmovanjih, tako v Sloveniji kot v tujini, osvojili veliko odličij ter s tem dokazali, da imamo v naši kotlini še vedno odlične tekmovalce. Že v začetku leta je Simon Grošelj nastopil na olimpijskih igrah gluhih in naglušnih v Melbournu v Avstraliji ter se kot član košarkarske reprezentance okitil s srebrom. Tudi sicer je košarka minulo sezono znova oživila Modro dvorano, saj si je tekme domače ekipe KK Idrija Medvešek Pušnik 2000 ogledalo precejšnje število gledalcev. Na žalost pa se ekipi, ki je v prvenstvu osvojila 2. mesto, ni uspelo neposredno uvrstiti v 2. slovensko košarkarsko ligo. Tik pred začetkom letošnje sezone pa je klub vendarle dobil povabilo za nastop v višjem rangu. Ker so vodilni možje kluba povabilo sprejeli odprtih rok, zdaj lahko spremljamo nastope idrijskih košarkarjev v drugi SKL zahod, kjer zasedajo sredino lestvice. Za vnovično oživitev članske ekipe so se odločili tudi pri Nogometnem društvu Idrija. Sicer so že pred leti trkali na vrata 2. lige, ker pa je ekipa tedaj razpadla, v Idriji kar nekaj let ni bilo mogoče spremljati članskega nogometa. Letošnjo sezono je ekipa začela v enotni primorski ligi, po približno polovici tekem pa je uvrščena v prvi del lestvice. Tako kot za košarkarje tudi za nogometaše velja, da se na njihovih tekmah zbere veliko gledalcev, seveda pa bodo morali še naprej precej pozornosti namenjati predvsem delu z mladimi, če želijo, da se ne bi ponovila zgodba iz preteklosti, ko sta zamrla edina ekipna športa v Idriji.

Po rezultatih so v samem vrhu črnovrški kolesarji, člani MBK Črni Vrh. V prejšnjih letih je odlične rezultate dosegala predvsem Nina Homovec, zdaj pa je njena dostojna naslednica postala tudi Tanja Žakelj, ki je komaj po nekaj več kot letu dni, odkar se je začela intenzivneje ukvarjati s kolesarstvom, letos že osvojila 3. mesto na svetovnem prvenstvu mladink, postala pa je tudi evropska pokalna prvakinja. Izmed mednarodnih dosežkov nikakor ne smemo prezreti prvega mesta Homovčeve med ženskami do 23 let na zimskem prvenstvu Italije, na katerem je bila Žakljeva med mladinkami tretja. Med moškimi sta se najbolj izkazala Luka Homovec in Luka Koder. Poleg uspehov na mednarodni sceni dosegajo kolesarji lepe uspehe tudi na domačih tleh, saj so letos osvojili kar sedem naslovov državnih prvakov. Letošnje tekmovanje je potekalo na domačem terenu, po poteh pod Javornikom. V okviru tega tekmovanja so poleg »crosscountryja« izvedli tudi DP v spustu – v tej disciplini je naslov prvaka med veterani osvojil Idriječan Boštjan Felc. Poleg

tega tekmovanja je bila Idrija gostiteljica še ene velike športne prireditve, »Hella rally«, ki je štel tudi za evropski pokal in je ob traso privabil več tisoč gledalcev. Idrija je že dlje časa znana kot najbolj dirkaško mesto v Sloveniji in tudi letos so idrijski dirkači poskrbeli za številne osvojene pokale. Razlika je zlasti v tem, da so v preteklosti po najvišjih mestih posegali predvsem v najnižjem razredu, letos pa je slika povsem drugačna. Naslov prvaka sta tako osvojila Marko Jeram v II. diviziji ter Aleks Humar v III. diviziji, med sovozniki pa je skupni prvak postal Miran Kacin, ki sicer nastopa z Andrejem Jerebom. Ta hip je najbolj vroče dirkaško ime v Sloveniji prav 23-letni Marko Jeram, saj je kar dve dirki končal na skupnem tretjem mestu, in to s precej šibkejšim dirkalnikom od konkurence. Na mednarodnih prvenstvih sta se prvega mesta v skupni N srednjeevropske cone veselila tudi Jereb in Kacin, tretja v skupini A pa sta bila Darko Lampe in Maja Hribar.

S hitrostjo se ukvarjajo tudi cestni kolesarji. Letos sta bila znova zelo uspešna Valter Bonča in Borut Božič. Ta je na največji dirki za kolesarje do 23 let, to je na »Tour Del Avenir«, osvojil dve etapni zmagi, Bonča pa se je veselil naslova prvaka v gorski vožnji. Dobro delo z mladimi se je obrestovalo KD Sloga 1902. Erik Poljanec je tako na dirkah na Hrvaškem osvojil eno drugo in eno tretje mesto, s svojimi dobrimi nastopi si je prislužil tudi poziv v reprezentanco in z njo nastopil na Češkem, postal pa je tudi skupni zmagovalec dirke »Junior bike off road« za leto

2005. Poleg tega je osvojil še naslov državnega prvaka v »crosscountryju«. Z drugim mestom na DP v vzponu na Vrščič – dirka se je točkovala tudi za DP – se lahko pohvali Nik Burjek, poleg tega pa je osvojil tudi tretje mesto na dirki v Pazinu na Hrvaškem. Da se mladi vse bolj usmerjajo v gorsko kolesarstvo, dokazuje tudi Peter Brenčič, zmagovalec dirke v Kamniku.

Izvrstne rezultate na mednarodnih tekmovanjih so dosegli tudi idrijski karateisti. Patricija Horvat je na mladinskem svetovnem prvenstvu osvojila 9. mesto, na evropskem pa je bila peta. Jernej Sever je kot član slovenske ekipe na svetovnem pokalu v Glasgowu osvojil tretje mesto, v posamični konkurenci pa je bil peti. Na državnem prvenstvu sta naslova prvakinj med deklicami osvojili Nina Troha (12–13 let) in Nataša Trček (14–15). Med članicami je Patricija Horvat osvojila dve drugi mesti (do 60 kg in absolutno), Miha Božič pa je bil v teški kategoriji med člani tretji. Na mladinskem DP je bila Patricija še dvakrat najboljša, Kaja Trebše pa je osvojila tretje mesto. Seveda moramo omeniti tudi nastop Naška Janeža, ki je bil na odprtem prvenstvu Slovenije tretji.

Za dobre dosežke skrbijo tudi tenisači. Predvsem brata Aljaž in Andraž Bedene sta v izjemni formi. Tako se je Aljaž veselil zmage na DP do 16 let v Rogaški Slatini, skupaj z bratom pa sta bila druga med dvojicami. Še bolje jima je šlo na tekmovanju Svoboda, ki se prav tako točkuje za DP, saj sta zmagala med dvojicami, Aljaž pa je bil nepremagljiv med posamezniki. V kategoriji do 12 let se v vrh uvršča Boštjan Bolko, Rok Križaj pa je več zmag osvojil v tekmovanju Midi, ki je namenjeno tenisačem od 8 do 11 let. Seveda je v klubu še nekaj mladih igralcev, ki dosegajo vse boljše rezultate. Med članicami se vse bolj uveljavlja Tina Razložnik, ki se praviloma uvršča v prvo deseterico. Ženska članska ekipa je v 2. ligi osvojila 3. mesto, moška pa v 3. ligi 2. mesto. Med najboljše štiri ekipe v Sloveniji se je uvrstila ekipa do 12 let. V Idriji deluje še precej drugih športnih panog. Tudi športniki, ki se ukvarjajo z njimi, so zelo uspešni, saj posegajo po najvišjih odličjih v slovenskem merilu. Za Idrijo je to brez dvoma zelo razveseljivo, saj razvoj športa, ne glede na težave s sponzorji, nakazuje, da bomo še dolga leta lahko spremljali uspešne nastope naših športnikov. ♦

Erik Logar

Naj v novem letu sreča doseže vrh.

Vsem strankam in poslovnim partnerjem želimo vesele praznike ter veliko osebne sreče in uspeha v prihajajočem letu.

Ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

- prevozi skupin
- prevozi oseb
- TAXI služba
- najem kombijev

RCT
RCT
RCT

E-mail: rcctrans@amis.net

RCT TRANS
Partizanska 8
5280 IDRİJA

GSM: 041 648 393

- prevozi blaga (do 7,5t-40m³)
- prevozi nevarnih snovi
- hitra dostava stvari
- organizacija prevozov

Mala letna kronika

Za uvod v leto 2005 se je idrijski župan Brdavs pred javnostjo, zbrano v Modri dvorani, spopadel s Krpanom. Ker si nista bila hudo sovražna, bi v prihodnje lahko skupaj podkurila gospodski v Ljubljani, ker je znova dala idrijsko gimnazijo na led, gospodo z Direkcije za ceste pa bi prisilila, da bi se vsak dan in v vsakem vremenu, pozimi in poleti, vozila dvakrat na dan od Ljubljane do Breginja, ali pa glave preč!

Hud mraz, ki je razsajal v začetku marca po Zadlogu, vendarle ni ugonobil ogrcev majskega hrošča, ki kot osma šiba božja udarjajo po črnovrški planoti. Morda bi pa speljali Hella rally čez polja, da bi avtomobilska horda poteptala to nadlego, kmetije pa bi od organizatorja dobili vsaj odškodnino za uničena zemljišča, saj državi ni mar zanje.

Sveti Ahacij je obhajal deseto obletnico, odkar se ta dan zapovedano praznuje kot občinski praznik. Niso sicer odmevale salve, odmevala pa je 340-letnica Godbenega društva rudarjev. Res, da je v Parizu doma Mona Lisa, ki se čudno smeji, nimajo pa tako imenitne godbe. Zato so se vrli Idrijčani odzvali vabilu in se z županom na čelu odpravili na Marsovo polje pod Eiffelovim stolpom, kjer so Parižanom zaigrali in zagodli tako, da so morali to ponoviti še v Luksemburškem parku. Sploh pa je bila otvoritev razstave o 340-letnem delovanju idrijske rudarske godbe izjemna. Prvič v novejši zgodovini gradu Gewerkenegg, ki je bil prav pred letom dni častno upodobljen tudi na slovenskih poštah, se je namreč v grajskih prostorih točilo in pilo rdeče vino!

Idrijska čipka je zakon za Evropo, blagovna znamka Idria Lace je žaljivka za slovenski jezik in čipkarski festival je priložnost, da se kolo turizma hitreje zavrti. Če bo v prihodnje ognjemet dvakrat daljši od županovega govora in prefarski štrukelj dvakrat krajši od najlepšega idrijskega kleklja, potem se bo dobro začelo. Ne gre pa pozabiti tekmovanja za »miss čipka«. Nekateri bi se udeležili tudi ponovitev manekenskih predstav čipkastega perila. Predvsem zaradi ozadja.

Ne da bi obvestili Komunalo, so na enajstem obzorju idrijskega rudnika 12. septembra nehali črpati vodo. Meni nič, tebi nič bodo na devetem obzorju namestili novo črpališče in polnilnico za jamsko vodo, ki je po analizah bodočega evropskega centra

za preučevanje kontaminiranosti idrijskega bazena z živim srebrom nadpovprečno bogata z minerali. Na trg bo prišla pod zaščitno znamko »Franciška«.

Idrijska rudarska godba je 7. oktobra zvečer igrala kar dvakrat. Drugič, ko so slovesno odprli dnevno sobo Idrijčanov, prenovljen Mestni trg. Veličine in poslanstva tega objekta menda še ne razumemo. Narejen je za prihodnje generacije. Te bodo prostor že znale koristno uporabiti. Prvič pa so tisti večer godli v Spodnji Idriji, kjer je predsednik družbe Hidria praznoval šestdeseti rojstni dan. Ta prednost se je v sneženi zimi izgubila, saj je po globalnem vrstnem redu pluzenja snega prvi na vrsti Mestni trg, nato cesta na dvorec Kenda (to ni dvorec Zenda, v katerem sta glavno vlogo igrala James Mason in Stewart Granger), potem pa šele ceste, ulice in pločniki. Hitro, kot goba po dežju, je zrasel nov najboljši sosed, Mercator pri Likarci. To je kraj za druženje, če le najdeš prazen parkirni prostor. Parkirišče je stalno polno, trgovina pa ne. Čar je v tem, da ob pomanjkanju parkirišč človek z užitkom zapelje na označen prostor in vzhiceno opazuje svoje vozilo, kako lepo je parkirano. Čas ni omejen, dovolj ga je še za obiske vse pokojne žlahte pod cipresami.

V klimatsko ne pretirano topli dolini se je temperatura občutno zvišala. Razvnel se je boj za Mestno občino Idrija in za Občino Spodnja Idrija. Zastave še niso strte, meči še ne skrhani. Boj se bije v podzemlju. Za število duš gre, odcepljajo se zaselki, pridružujejo se krajevne skupnosti, odpirajo se ambulante, bojevniki pa pričakujejo zasluge. Ali je za to kriv letni vladar, ki ga določa pratika za leto 2006? Eno je jasno: na najimenitnejšem in najbolj bleščečem dogodku, ki se je zgodil letos v Sloveniji, so na galapožrtiji državnikov in ministrov, udeležencev konference Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, stregli z idrijskimi žlikrofi in ne s spodnejidrijskimi štruklji!

Sicer pa naj nas v novo leto 2006 pospremi boginja Abeona, zaščitnica odhajajočih. Upajmo, da se tudi tam, kamor gremo, dobijo tri najboljše stvari na svetu, kot pravi šmun Kremplc: vinska kapljica, svinjska rebrca in ženska stegna! ♦

Niko Jereb

Pomembne obletnice v letu 2006

- 850. obletnica** prve omembe Marije na Skalci v Spodnji Idriji (1156).
- 450. obletnica** izida knjige De re metallica, v kateri je Georgius Agricola (1494–1555) opisal in upodobil žganje živosrebrove rude v lončenih retortah na prostem (1556).
- 400. obletnica** prvega poročila o zdravljenju idrijskih rudarjev v vročih kopelih (1606).
- 350. obletnica** postavitve prvega žitnega skladišča v Idriji (1656).
- 240. obletnica** nastanka fresk Jožefa Mraka v Spodnji Idriji (1766).
- 200. obletnica** postavitve kopalnišča in bolnišnice (zdaj ABANKA) ob Nikavi (1803).
- 160. obletnica** izbruha katastrofalnega požara v idrijskem rudniku (1846).
- 160. obletnica** rojstva botanika Julija Ivana Glowackega (1846–1915).
- 150. obletnica** prve uprizoritve Linhartove županove Micke v idrijskem gledališču (1856).
- 140. obletnica** ustanovitve Narodne čitalnice v Idriji (1866).
- 130. obletnica** odprtja poslopja rudniške ljudske šole (stara šola) na Mestnem trgu v Idriji (1876).
- 130. obletnica** ustanovitve idrijske čipkarske šole (1876), ki jo je sprva vodila mojstrica klekljanja Ivanka Ferjančič (1850–1879).
- 110. obletnica** uvedbe slovenščine kot uradnega jezika na idrijski občini (1896).
- 100. obletnica** začetka delovanja električnega izvoznega stroja tovarne Siemens – Schuckert pri jašku Franciške (1906).
- 100. obletnica** ustanovitve idrijskega socialdemokratskega (delavskega) društva Naprej (1906).
- 90. obletnica** rojstva partizanskega zdravnika in ustanovitelja SVPB Pavla dr. Aleksandra Gala - Petra (1916–1978).
- 80. obletnica** zadnje realčne mature in nasilne ukinitve prve slovenske realke v Idriji (1926).
- 80. obletnica** najhujše povodnji, ki je kadar koli prizadela naše kraje (konec septembra 1926).
- 70. obletnica** izida knjige Naš idrijski kot Lada Božiča (1904–1976); izšla je leta 1936 v Ljubljani.
- 60. obletnica** ustanovitve glasbene šole v Idriji (1946).
- 50. obletnica** začetka izhajanja muzejske revije Idrijski razgledi (1956).
- 50. obletnica** prve mature na Gimnaziji Jurija Vege v Idriji (1956).
- 40. obletnica** začetka izhajanja idrijske literarne in družbeno-kritične revije Kaplje (1966–1972). ♦

Janez Kavčič

31. december

Idrija.

Silvestrovanje

na novem mestnem trgu!

3 Super darila

za 3 srečnice / srečnice!

REBEKA DREMELJ
z bandom v živo!!

SREČNO 2006

VSE KAR MORATE NAREDITI JE, DA NA KUPON VPIŠETE ŠTEVILKO SVOJEGA MOBILNEGA TELEFONA IM KUPONČEK ODDATE, ZATO NAMENJEN BOVS NA PRIZORISCU (BOJ BO OZNACEN Z NARISANO DARILO). CE BO VAS TELEFONČEK PRVEGA JANUARJA OB 1.00 NA SILVESTROVANJU IDRIJI ZAZVONIL, JE VSE KAR MORATE STORITI TO, DA SE SPREHODITE DO ODRA, KJER BOSTE PPREVEZI DARILO!

KUPON ZA NAGRADNO IGRO
ZA NAGRADO ME POKLIČI NA TELEFONSKO ŠTEVILKO:

PROGRAM

17.00...Pričetek otroškega programa z obiskom DEDKA MRAZA
18.00...skupina KUKR KDU MORE 18.30...Program za otroke
21.30...skupina BABILON 05
22.30...REBEKA DREMELJ z bandom
00.00...VOŠČILO ŽUPANA občine IDRIJA g. DAMJANA KRAPŠA
00.10...VELIKI NOVOLETNI OGNJEMET!!
...NATO PA VSE DO 3H REBEKA DREMELJ Z BANDOM V ŽIVO!!

VABLJENI NA MESTNI TRG V IDRIJI. BOGATA PONUDBA JEDAČE IN PIJAČE!

								POSAMEZNA TESTENINA	ČUSTVO	ORANJE	PISALO ZA ŠOLSKO TABLO	VERDIJEVA OPERA	PRITISK	SKUPINA ZAHODNIH MONGOLOV	REPUBLIKA SLOVENIJA	
								NAJBOLJŠI SOSED								
								SOBNA ZIMSKA ROŽA								
								SISTEMATIČNA REZDELITEV								CIGAN
								AKTINIJ		RALLY PARIZ-NAJHITR. MAČKA						
								GL. MESTO LATVIJE				STREHA	TERITORIALNA OBRAMBA			
								KRMILO PRI VOZU			POLOTOK V UKRAJINI					
SLOVENSKE NOVICE			SEČNJA, SEKANJE	DRŽAVA NA BL. VZHODU	NOVA GRADIŠKA	UREJEVALEC IZLOŽB	DOLG SKUPEK VLAKEN	ŠPICA PRI KOLESU						ZAHODNA SOSEDA SLOVENIJE	OPERA RICHARDA STRAUSA	
								NATON								
DONKIHO-TOVO KLJUŠE									GRŠKI BOG							
									POLUKSOV BRAT							
VEDNO ZELENA MELODIJA									MOŠKI OKRAS							
VELIKA SVINJA					OČE				ANNO DOMINI			BOLNIŠKA DOPUST	KDOR TALI	ALUMINIJ	ALEKSAN-DRIJSKI DUHOVNIK	
					ZVITEK				PISATELJICA MORANTE							
NIZOZEMSKA			GORA V POSOČJU			GRADBENI MATERIAL					STATIV					
			TERMIN			BOLEZEN NORIH KRAV										
SKANDINAVSKI DROBIŽ				NAŠ BIA-TLONEC SAŠO	PETER VREČKO						REKA NA KITAJSKEM					
											MAKARSKA					
	KOPALKE ZGORAJ BREZ							DRŽAVA V VZHODNI AFRIKI								
AVTOR: GOVEKAR BRANKO	KVAR							ROŽA VITEZOVA ZVEZDA								
								TVOREC	ELEKTRON VRSTA MAŠČOBE				DEL KNJIGE, ZVEZKA	TOVARNA V ILIRSKI BISTRICI		
																REKA V ŠVICI
								VANADIJ			KALIČ, KAL					
								TRST KRANSJKA GORA			EVROPSKA UNIJA	DIRKALIŠČE V BELGIJI				
													LIKAR EMIL			

Izrebrani reševalci osemindvajsete nagradne križanke so: **Anka Eržen**, Pot na Brce 10, 5282 Cerčno, **Nada Govekar**, Govejk 15a, 5281 Sp. Idrija in **Stojan Miklavčič**, Gorska pot 10, 5280 Idrija.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite do
15. januarja 2006 na naslov:

FMR MEDIA, Arkova 43, 5280 Idrija
s pripisom "Nagradna križanka"

Izrebrali bomo tri nagrajence, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Nakupujmo pri policiji!

Ljubljana – Povabila na Ljubljanski trg, Maribor na Trg 2, brez odlašanja obiskajte to in zakupite na mestu MPO, Mega Policia Outlet, kjer po Sloveniji, kjer so zbirani in prodani vsi sečeni avtomobili. V neposredni bližini MPO sta na prostem okoli skoraj sto avtomobilov razstavljeni, kar vam omogoča, da si ogledate vsakega posebej. Če niste prepričani, si lahko ogledate avtomobile tudi v prostoru poslovalnice, ki je sprostila predelovalni obratovnik, ki se specializira predvsem na obdelavo in popravila različnih avtomobilov. Prostor je namenjen prodaji avtomobilov, ki jih prejemajo iz različnih virov. V Mariboru bodo kmalu na trg izpostavili »No Cash and Carry«, v Celju pa vsega nekaj dni preden. Na vse avtomobile, ki so namenjeni za prodajo, imajo poštene cene, kar pomeni, da je mogoče kupiti avtomobile tudi v izjemno nizki ceni. Če ste zainteresirani za kupnjo avtomobila, ki vam ustreja, se obrnite na policijo. Prostor je namenjen prodaji avtomobilov, ki jih prejemajo iz različnih virov. V Mariboru bodo kmalu na trg izpostavili »No Cash and Carry«, v Celju pa vsega nekaj dni preden. Na vse avtomobile, ki so namenjeni za prodajo, imajo poštene cene, kar pomeni, da je mogoče kupiti avtomobile tudi v izjemno nizki ceni. Če ste zainteresirani za kupnjo avtomobila, ki vam ustreja, se obrnite na policijo.

Prostor je namenjen prodaji avtomobilov, ki jih prejemajo iz različnih virov. V Mariboru bodo kmalu na trg izpostavili »No Cash and Carry«, v Celju pa vsega nekaj dni preden. Na vse avtomobile, ki so namenjeni za prodajo, imajo poštene cene, kar pomeni, da je mogoče kupiti avtomobile tudi v izjemno nizki ceni. Če ste zainteresirani za kupnjo avtomobila, ki vam ustreja, se obrnite na policijo.

Policija odpira trgovine po Sloveniji

Je oblast omejila tudi hitrost pretoka Idrijce skozi mesto?

Da se zaposlenim ne bi bilo več treba truditi z lopatami, je Komunala pred dnevi kupila novo frezo za pluježnje pločnikov. Ker pa gredo radi v svojih načrtih in približevanju strankam do konca in ne samo do Mestnega trga, bodo odslej z novim strojem plužili še po Rakah. Tako bodo lahko zdaj tisti, ki imajo vedno kaj za pripomniti, tudi sredi najbolj hude zime po kopnem prišli do še tako zakotnih in osonjih koticov. Pri odločanju o tem, kakšno frezo naj kupijo, so imeli v mislih najožji pločnik v Idriji. Pomislili pa so tudi na najbližje sosede, zato so od proizvajalca zahtevali, da ima freza dovolj veliko posodo za gorivo, tako da bodo z njo lahko prišli tudi do Spodnje Idrije.

Timsko delo. Kje se najdete?

SREČNO

TRANSPORT

2006

BRUS

TRANSPORT

BRUS d. o. o., Srednja Kanomlja 21 a, 5281 Spodnja Idrija

Tel.: (05) 37 25 200, Fax: (05) 37 42 409